

Finnish
Consulting
Group

Jurvan kirkonkylän - Koskimäen osayleis- kaava

MAISEMASELVITYS

Kurikan kaupunki

Hilja Léman, Nea Kuusisto

9.5.2025

P47508

9.5.2025

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1	Työn tausta ja tavoitteet	4
1.2	Selvitysalue.....	5
1.3	Lähtötiedot ja käytetyt menetelmät	6
1.4	Nykyinen osayleiskaava.....	6
2	Maiseman vaiheet.....	7
2.1	Pitäjänpitäkarta 1745.....	7
2.2	Pitäjänpitäkarta 1845 ja Kalmbergin kartasto 1856.....	9
2.3	Taloudellinen kartta 1923	13
2.4	Ilmakuva 1957	16
2.5	Peruskartta 1970 ja 1988	17
2.6	Kartat 2020-luvulla	20
2.7	Maiseman kehitys	22
3	Maisemarakenne	27
3.1	Kallio- ja maaperä.....	27
3.2	Korkeussuhteet	29
3.3	Kasvillisuus osana maisemarakennetta.....	31
3.4	Pienilmasto	32
3.5	Rakennettu ympäristö.....	34
3.6	Maiseman tilallisuus.....	37
4	Maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnon arvot.....	39
4.1	Maisemamaakunnat.....	39
4.2	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.....	39
4.3	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	40
4.4	Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.....	41
4.5	Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	41
4.6	Paikallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt	43
4.7	Arvokkaat luonnonmaisemat ja perinnemaisemat	45
5	Maisemakuva	47
6	Yhteenveto ja suositukset.....	59
6.1	Suositukses.....	60
7	Lähdeluettelo	61

9.5.2025

FCG Rakennettu Ympäristö Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

9.5.2025

1 Johdanto

1.1 Työn tausta ja tavoitteet

Kurikan kaupunki on aloittanut vuonna 2022 Jurvan osayleiskaavan laatimisen. Kaavan taustalla on tarve päivittää nykyinen vuodelta 1986 peräisin oleva osayleiskaava. Suunnitteilla olevan osayleiskaavan valmistuttua Jurvan taajamaa ja sen ympäristöä voidaan kehittää asumisen, työpaikkojen, liiketoimintojen ja matkailun näkökulmasta. Osayleiskaava-alue laajenee nykyisestä etelään kattaen myös Botniaringin alueen. Kaavaa laatii FCG Rakennettu Ympäristö Oy.

Tämä maisemaselvitys on laadittu kaavatyön tueksi, ja se liitetään osaksi kaavaehdotuksen liiteasiakirjoja. Tehtävänä oli laatia maisemaselvitys Jurvan kirkonkylän – Koskimäen osayleiskaavan alueelle, joka vastaa Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9§:n kaavan selvityksiä koskeviin vaatimuksiin.

Maisemaselvityksessä esitetään kaava-alueen nykytilanteen maiseman ominaispiirteet sekä maiseman arvoalueet ja erityispiirteet maankäytön suunnittelun pohjaksi. Työssä käsitellään selvitysalueen maiseman kehitys, maisemarakenne, maiseman yleiskuva, maiseman solmukohdat ja tärkeät näkymät. Lopuksi annetaan maankäyttösuosituksia maiseman huomioimiseksi kaavaratkaisussa.

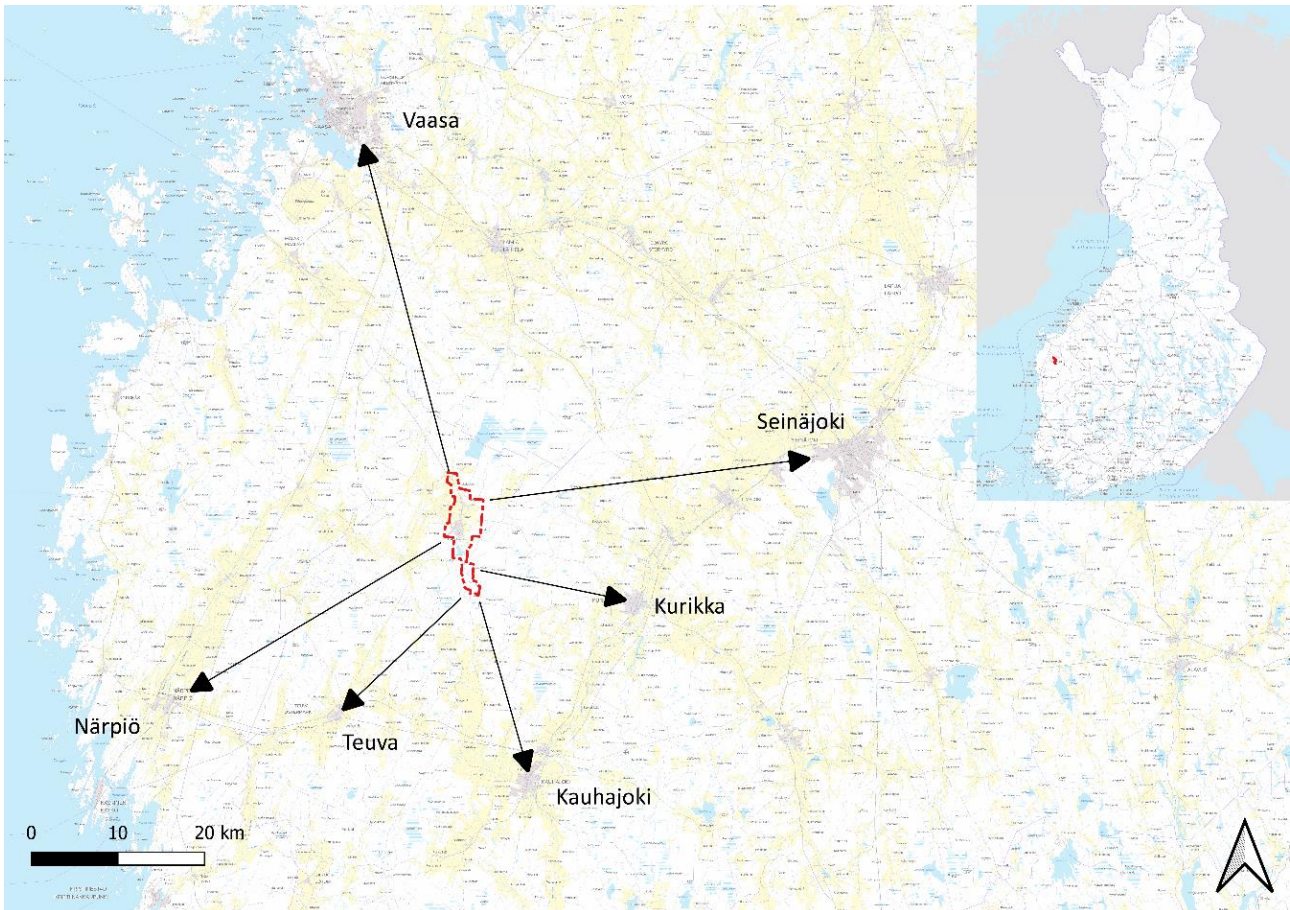
Tämä maisemaselvitys on jaettu seuraaviin osiin:

- Maiseman vaiheet
- Maisemarakenne
- Maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnon arvot
- Maisemakuva
- Suositukset

9.5.2025

1.2 Selvitysalue

Jurvan maaseutumainen keskustaajama sijaitsee Kurikan keskustasta noin 26 kilometrin etäisyydellä lännessä. Jurvasta on noin 57 kilometrin matka pohjoiseen Vaasaan sekä itään Seinäjoelle. Osayleiskaava-alue on noin 3000 hehtaarin kokoinen sisältäen voimassa olevan kaava-alueen Jurvan kirkonkylän – Koskimäen osalta (noin 2539 ha) sekä Botniaringin laajennusalueen (noin 493 ha) nykyisen kaavan eteläpuolella. Kaava-alueeseen sisältyvät Jurvan kirkonkylä, Koskimäki, Säläisjärvi sekä Botniaring.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti kartalla.

9.5.2025

1.3 Lähtötiedot ja käytetyt menetelmät

Maiseman nykytilaa on selvitetty, kuvailtu ja analysoitu karttatarkastelujen, valokuvien ja maastokäynnin pohjalta. Tämän maisemaselvityksen on tehnyt maisema-arkkitehti Hilja Léman. Maastokäynti selvitysalueelle suoritettiin heinäkuussa 2023. Analyysin pohjalta on esitetty maankäyttösuosituksia maisemallisesta näkökulmasta.

Konsultti on hyödyntänyt muun muassa seuraavia sivustoja ja raportteja lähtötietoina selvitysalueeseen tutustuttaessa ja selvitystä tehdessä

- Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna
- Maanmittauslaitoksen avointen aineistojen palvelu
- Metsäkeskuksen paikkatietoaineisto
- Geologian tutkimuskeskuksen avointen aineistojen palvelu
- Ilmatieteenlaitoksen Tuuliatlas -palvelu
- Finna.fi -sivuston avoin aineisto
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021 -julkaisut
- Museoviraston Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY-sivusto
- Rintakylissä ja Larvamailla: Kurikan kulttuuriympäristöohjelma (Jaakkola, 2015)
- Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 varten tehdyt maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset ja inventoinnit
- Kaava-aluetta koskeva rakennetun kulttuuriympäristön inventointi

1.4 Nykyinen osayleiskaava

Selvitysalueella on voimassa vuoden 1986 osayleiskaava ajalta, jolloin Jurva on ollut itsenäinen kunta. Osayleiskaavan alueelle, entisen Jurvan kunnan tai nykyisen Kurikan kaupungin alueelle ei ole tehty aikaisempia maisemaselvityksiä tai niitä ei ole ollut saatavilla tämän työn selvitysajankohtana. Kurikan kulttuuriympäristöohjelma ja muut selvitykset painottuvat rakennetun kulttuuriympäristön inventointeihin ja kuvailuun. Valtakunnallisten maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ensimmäiset ja jo päivitetty inventoinnit ovat ilmestyneet vasta nykyisen osayleiskaavan jälkeen. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisprosessissa maisema-alueiden päivittäminen on aiheuttanut muutoksia selvitysalueen ympäristön arvoaluerajauksissa ja arvostatuksissa.

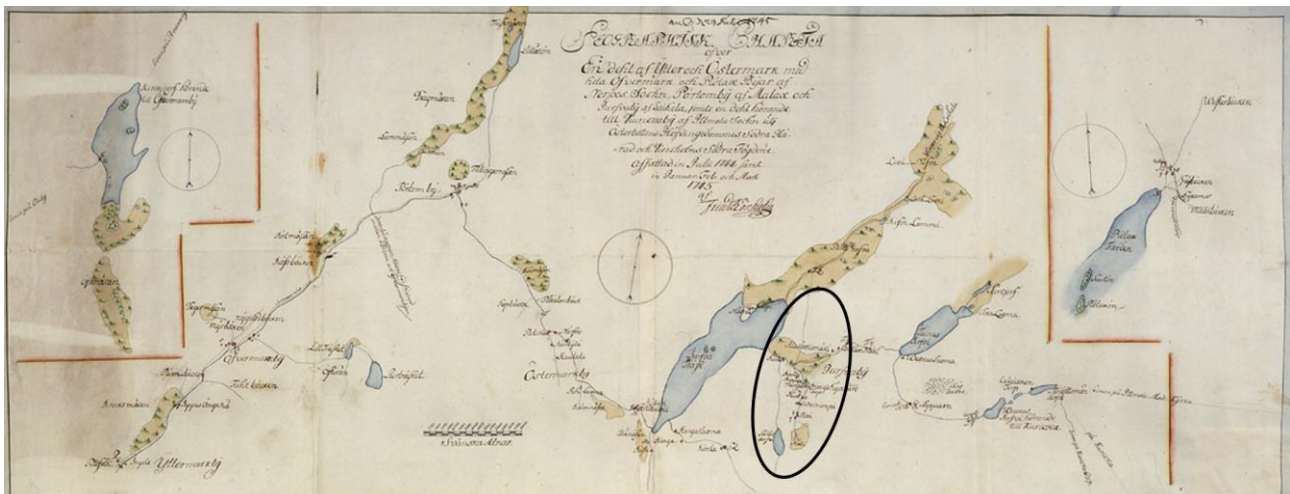
9.5.2025

2 Maiseman vaiheet

Tässä luvussa tarkastellaan selvitysalueen maiseman kehitystä yleispiirteisesti viimeisen parinsadan vuoden ajalta. Maiseman vaiheita on selvitetty historiallisten karttojen, tutkimustiedon, vanhojen valokuvien ja muiden kirjoitusten pohjalta. Historiallista aineistoa tarkasteltaessa on muistettava, että toisinaan tietoa ei ole dokumentoitu, se on epätarkkaa tai se voi olla hävinnyt. Myös kielen kehitys on voinut vaikuttaa paikkojen nimien kirjoitusasuun. Vanhojen karttojen lukeminen on tulkintaa, jota voidaan tukea muun tutkimustiedon avulla enemmän tai vähemmän todennäköisesti todeksi.

2.1 Pitäjänkartta 1745

Pitäjänkartalla tarkoitetaan Maanmittaushallituksen ja sen edeltäjien laatimia pitäjakohtaisia karttoja. Niitä on alettu laatimaan 1700-luvun puolivälin paikkeilla muun muassa isojakokarttoja ja muita karttoja yhdistelemällä. (Strang, 2013).

Kuva 2. Pitäjänkartta vuodelta 1745 Jurvan ympäristöstä. Kaava-alueen likimainen sijainti ympyröity. (Rönholm, 1745).

Pitäjänkartalla vuodelta 1745 näkee vielä selvitysalueen ympäristössä ennen sijainneet Jurvanjärven (Jurfva träsk) kaava-alueen länsipuolella ja Tainusjärven (Tainus Jerfvi) idässä. Myös kaava-alueelle sijoittuva Säiläisjärvi (Säläs jerfvi) näkyy kartalla. Kartta ei ole kovin yksityiskohtainen, mutta Jurvan kylän ympäristöön on merkitty kellertävällä mahdollisesti viljellyt alueet, niityt ja hakamaat. Joenuomat on merkitty sinisellä sekä tilojen paikkoja ja nimiä on Jurvan ympäristössä kymmenkunta. Asutus on sijoittunut jokien varsille. Haalealla kellertävällä viivalla on mahdollisesti merkitty tärkeimmät kulkuyhteydet Jurvasta kohti pohjoista sekä itää Koskimäkeä kohti joen viertä.

9.5.2025

2.2 Pitäjänkartta 1845 ja Kalmbergin kartasto 1856

Suomen päämittauskonttori laati pitäjänkarttoja uudelleen 1840-luvulta lähtien, ja työ jatkui aina 1950-luvun lopulle asti. Karttoja alettiin liittää Suomeen maapallon koordinaatistoon kuitenkin vasta 1890-luvulla. (Strang, 2013).

Kuva 4. Ote pitäjänkartastosta vuodelta 1845 Jurvan ympäristöstä (kuvaan on liitetty yhteen karttalehdet 01, 03, 04 ja 06). Kaava-alueen likimainen sijainti ympyröity. (Maanmittaushallitus, 1845).

9.5.2025

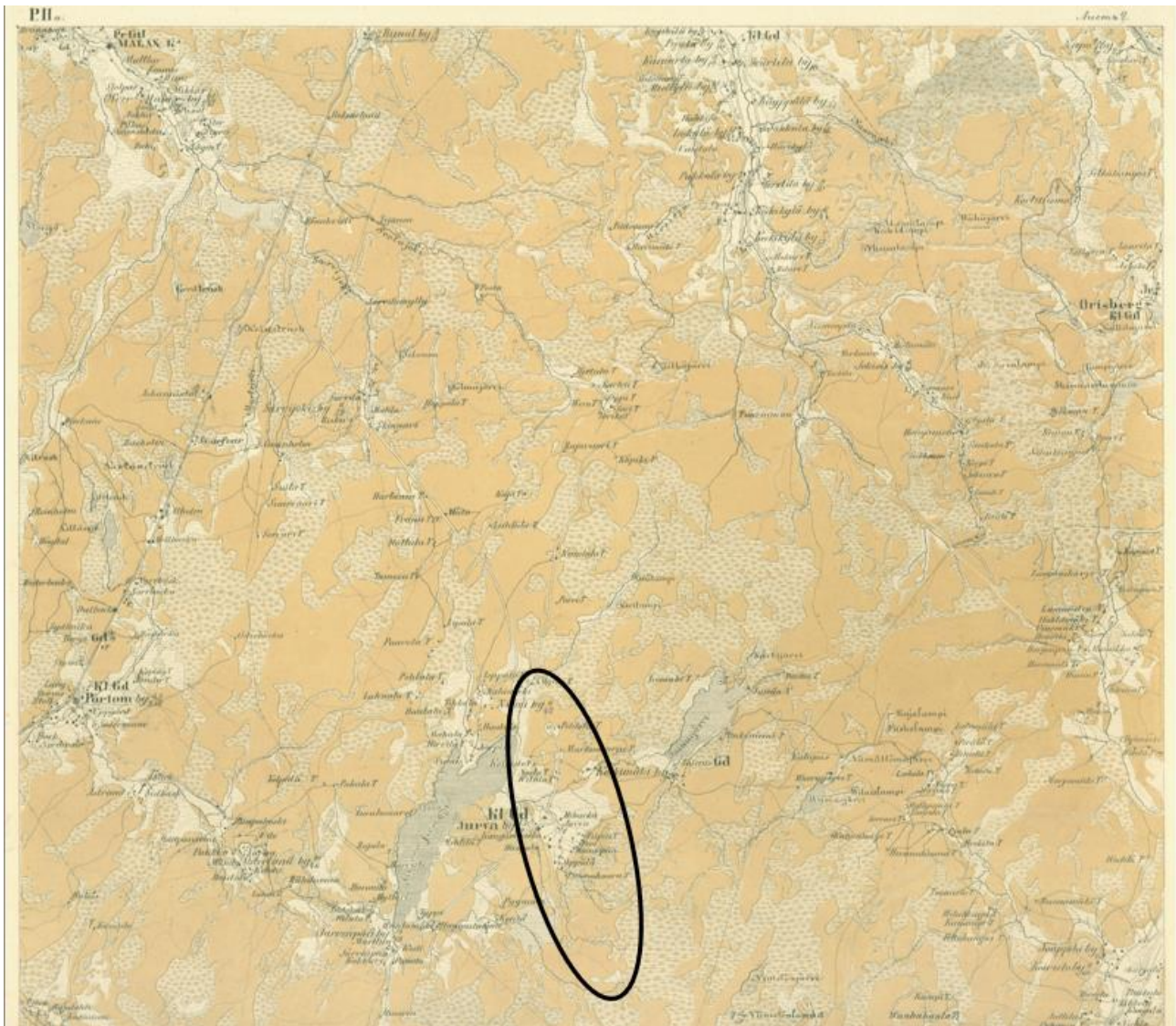
Kuva 5. Tarkempi ote vuoden 1845 pitäjänkartaston karttalehdiltä 01 ja 04 Jurvan ympäristöstä. (Maanmittaushallitus, 1845).

Vuoden 1845 pitäjänkartalla Jurvan ympäristössä olevat avoimet alueet on jaettu väreihin tarkemmin peltoihin (kellertävä) ja niittyihin (vihreä). Erityisesti Jurvanjärven itäpuolella Kyläjoen vartta kohti itää reunustavat laajemmat niittyalueet. Kyläjokeen laskevan Peuranluoman haaran varrella kylästä etelään on sen sijaan viljeltyjä peltoalueita kapeana nauhana metsäisten alueiden välissä, jonne myös asutus on keskittynyt. Alueella kulkevat päätiet on merkitty haalean punertavilla viivoilla. Joitain yksittäisiä asuinpaikkoja on merkitty mustalla rakennuksen symbolilla. Jurvan kirkko on valmistunut vuonna 1802 (Museovirasto, 2008), ja se on merkitty karttaan punertavalla ristillä sekä tekstin ”Jurva Kappel, Kyrka”. Kirkon sijainti kartalla vaikuttaa kuitenkin hieman todellisesta poikkeavalta. Merkintä on tulkin mukaan todellista sijaintia enemmän luoteessa

9.5.2025

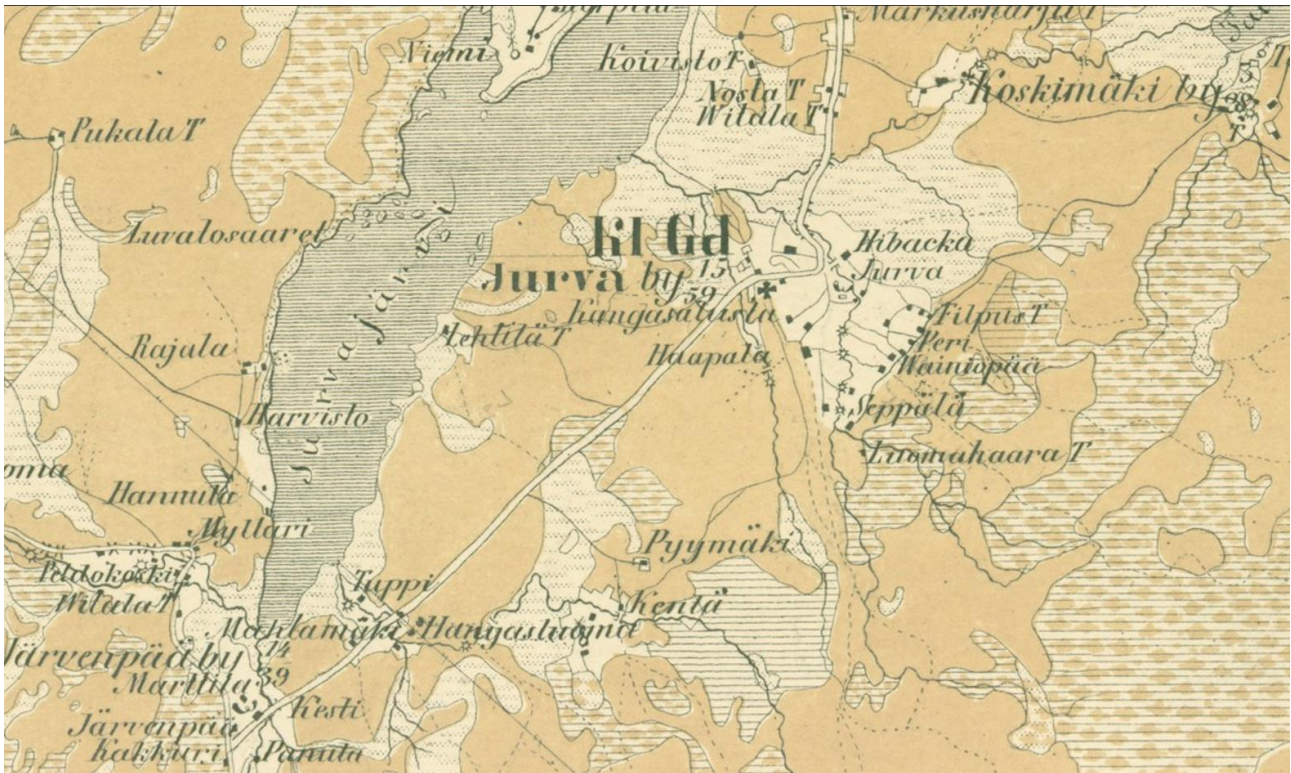
lähempänä Kylänojaa Hahdonmäellä Pappilan tienoilla tai sitä hieman pohjoisempaan. Kartassa näkyy lisäksi pitäjän raja Jurvanjärven eteläosassa kaakkois-luoteissuuntaisena linjana.

1800-luvun puolella välissä venäläiset sotilastopografit laativat laajaa kartastoa, ja työtä johti Gustaf Adolf Kalmberg, minkä vuoksi kartastoa kutsutaan nimellä Kalmbergin kartasto. Ensimmäisessä painoksessa vuodelta 1855–1856 metsät on merkitty ruskealla, mutta myöhemmissä 1870-luvun lehdissä ne ovat vihreitä. Kartat perustuivat pitkälti Maanmittaushallituksen saman vuosisadan alussa tekemiin kihlakunnankarttoihin. (Strang, 2013).

Kuva 6. Ote vuoden 1856 Kalmbergin kartastosta Jurvan ympäristöstä. Kaava-aleen likimainen sijainti ympäröity. (Kalmberg, 1856).

9.5.2025

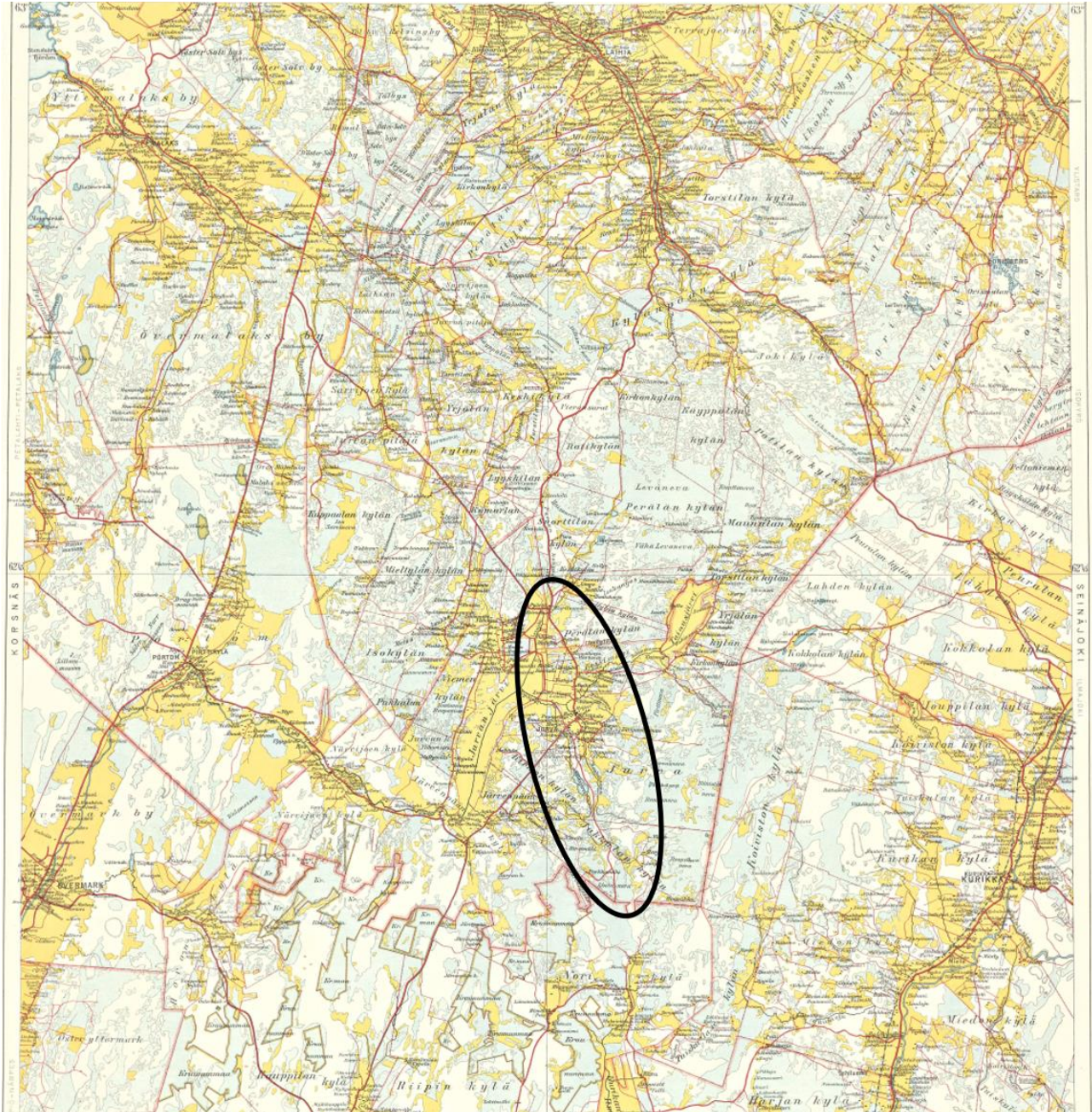
Kuva 7. Tarkempi ote vuoden 1856 Kalmbergin kartastosta Jurvan ympäristöstä. (Kalmberg, 1856).

Kalmbergin kartastolla on esitetty hieman pitäjänkarttaa enemmän rakennuksia sekä esimerkiksi muutamien vesimylyjen paikkoja Peuranluoman jokihaarassa. Kartalla on esitetty myös mahdollisesti teiden hierarkiaa, sillä tie Järvenpäästä kohti Jurvaa ja edelleen kohti pohjoista on merkitty huomattavasti leveämpänä kuin monet muut mahdollisesti katkoviivoilla osoitetut kulkuyhteydet. Tieosuus kohti Järvenpäästä on Pitäjänkartalla kulkenut vielä Säläisjärven pohjoispuolella. Osa paikallisemmista teistä on esitetty kapeampina tai jopa vain katkoviivoina. Vesiä ja kosteampia alueita on esitetty mahdollisesti erilaisin viivoituksin, esimerkiksi Jurvasta kaakkoon ja etelään metsäisillä alueilla on mahdollisesti esitetty erilaisia soistumia.

9.5.2025

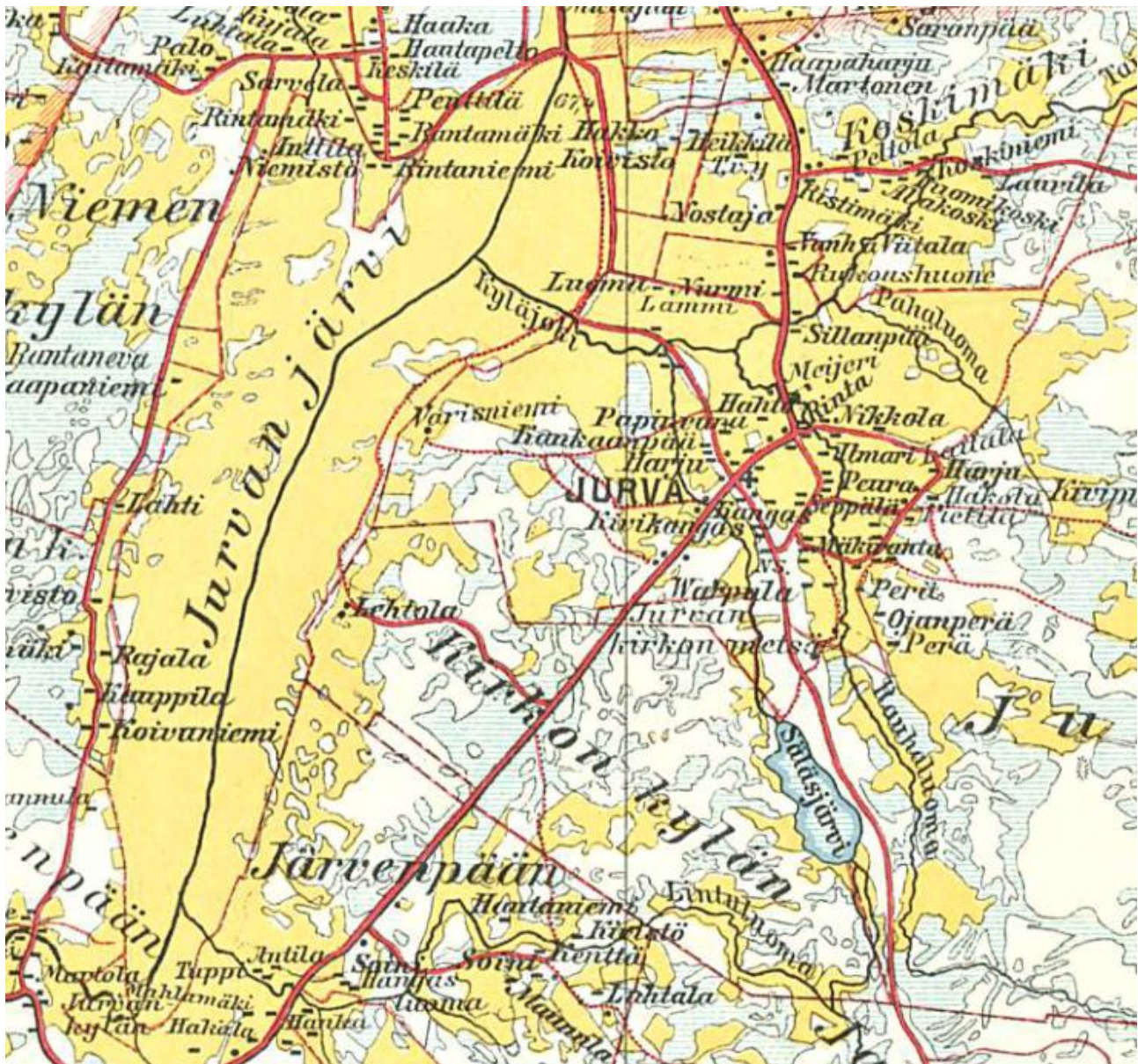
2.3 Taloudellinen kartta 1923

Kihlakuntakohtaisia karttoja seurasi Suomen taloudelliset kartat, joita julkaistiin vuodesta 1912 aina 1960-luvulle asti. Joiltain alueilta on painettu useita taloudellisia karttoja eri ajoilta. Eri aikoina tehdyissä taloudellisissa kartoissa on käytetty hieman poikkeavia lehtijakoja ja väritystapoja. (Strang, 2013).

Kuva 8. Ote Suomen taloudellisesta kartasta vuodelta 1923 Jurvan ympäristöstä. (Maanmittaushallitus, 1923).

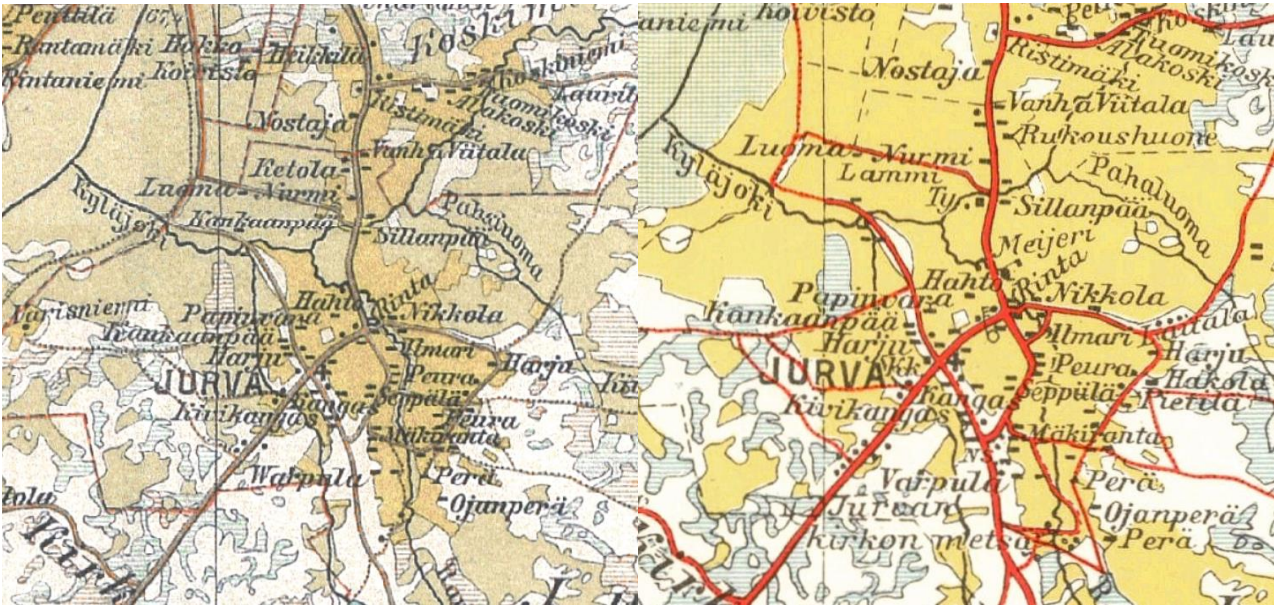
9.5.2025

Kuva 9. Tarkempi ote vuoden 1923 taloudellisesta kartasta vuodelta 1923 Jurvan ympäristöstä. (Maanmittaushallitus, 1923).

Suomen taloudellisella kartalla vuodelta 1923 on huomattavissa Jurvajärven ja Tainusjärven kuivatukset, sillä alueet on esitetty viljeltyinä, ja niiden läpi kulkevat rakennetut vesiuomat. Alueiden jakoon on käytetty enemmän hierarkiaa merkintöjen suhteen, ja esimerkiksi Järvenpää kuuluu Jurvan kuntaan, mutta se on erotettu omaksi kyläkseen. Jurvan asuinalueella on useampia teitä ja tie harjulla kohti etelää on selkeämpi kuin aikaisemmillä kartoilla näkynyt katkoviiva. Sälkäsjärvi on kartalla nimellä Sälkäsjärvi ja Peuranluoma nimellä Rauha-luoma. Koskimäen ympäristössä on teiden varsilla asutusta.

9.5.2025

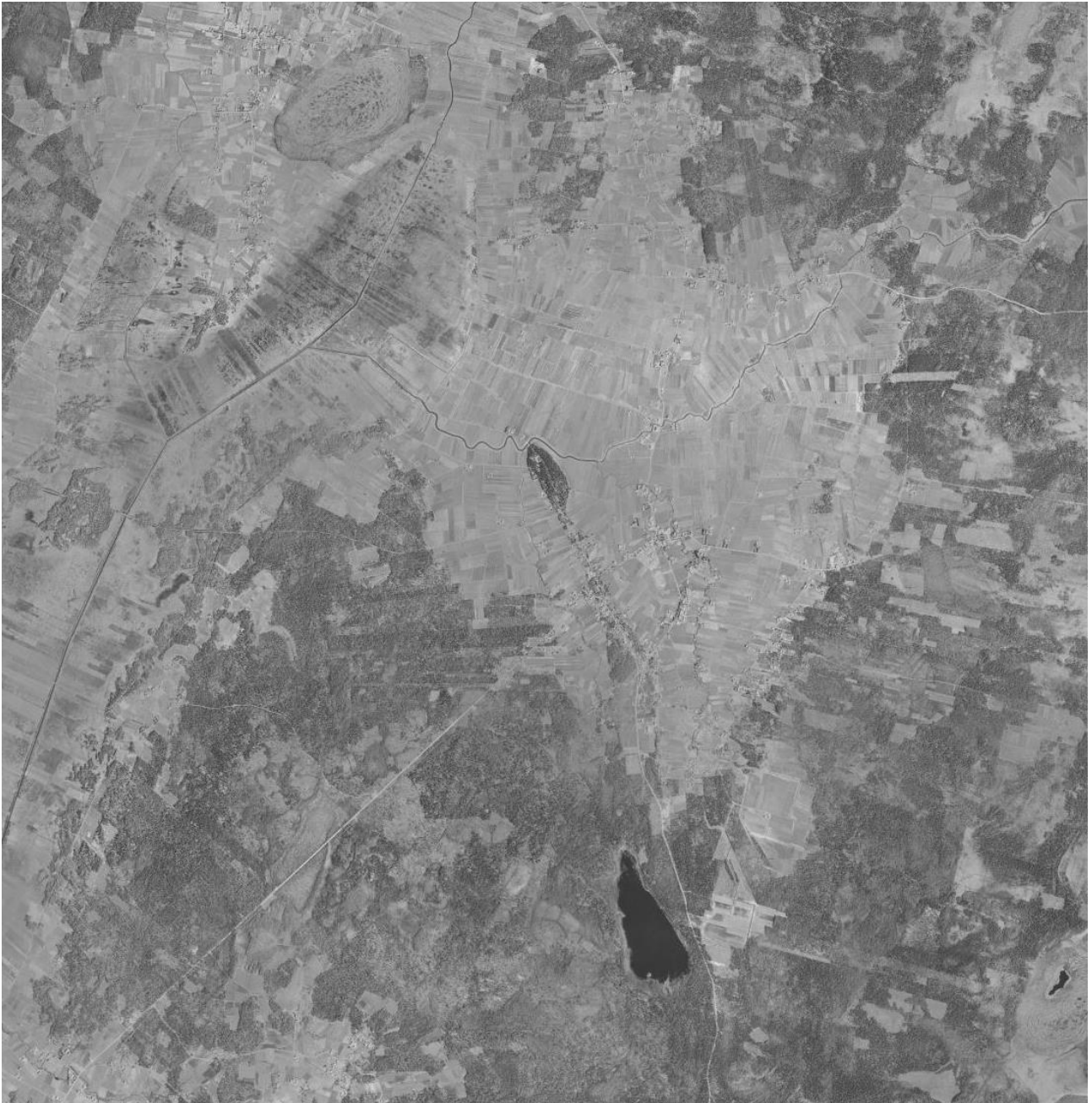
Kuva 10. Otteita taloudellisilta kartoilta Jurvan ympäristöstä vuodelta 1913 (vasemmalla) ja 1954 (oikealla). (Maanmittaushallitus, 1913) (Maanmittaushallitus, 1954).

Taloudellisia kartoja Jurvan ympäristöstä on useita, ja kartat vuosilta 1913 ja 1954 ovat pääpiirteiltään hyvin samanlaisia kuin vuoden 1923 kartta. Eri aikoina tehtyjä kartoja vertailemalla näkee hyvin sen, että monesti karttojen tekeminen on ollut vain aikaisempien karttojen kopioimista ja pientä muokkaamista. Lisäksi kartoilla käytetyt värit ovat hieman erilaisia. Vuoden 1913 kartalla on eroteltu niityt (haaleampi ruskea) ja pellot (keltaisempi ruskea) toisistaan. Vuoden 1845 pitäjänkartan tavoin Kyläjoen ja Pahuuoman varrella on enemmän niittyjä ja asuinalueen sekä pohjoiseen kulkevan tien yhteydessä on enemmän yhtenäisiä peltoaloja. Vuoden 1954 kartalla Jurvanjärven alue on esitetty vesijättömaana, mutta tällä kartalla peltoja ja niittyjä ei ole eroteltu toisistaan. Talouskartoilla on esitetty paikkojen ja talojen nimiä aikaisempia kartoja enemmän, mutta asuinpaikkoja kuvaava rakennuksen symboli on todennäköisesti vain paikkaa esittävä merkintä, ei niinkään rakennusten määrää, muotoa tai kokoa osoittava tarkka merkintä.

9.5.2025

2.4 Ilmakuva 1957

Ilmakuva Jurvasta vuodelta 1975 kuvaa hyvin todellista näkymää Jurvan ympäristöstä alueen taloudellisten karttojen ja ensimmäisten peruskarttojen välisellä ajalla. Entisen Jurvanjärven erottaa ilmakuvasa vielä tummempana kosteampana alueena. Jurvan asuinalueella metsäiset alueet ovat hyvin pieniä ja harvoja. Ilmakuvasa erottuu lähinnä harjun pohjoisosan metsäinen Hahdonmäki.

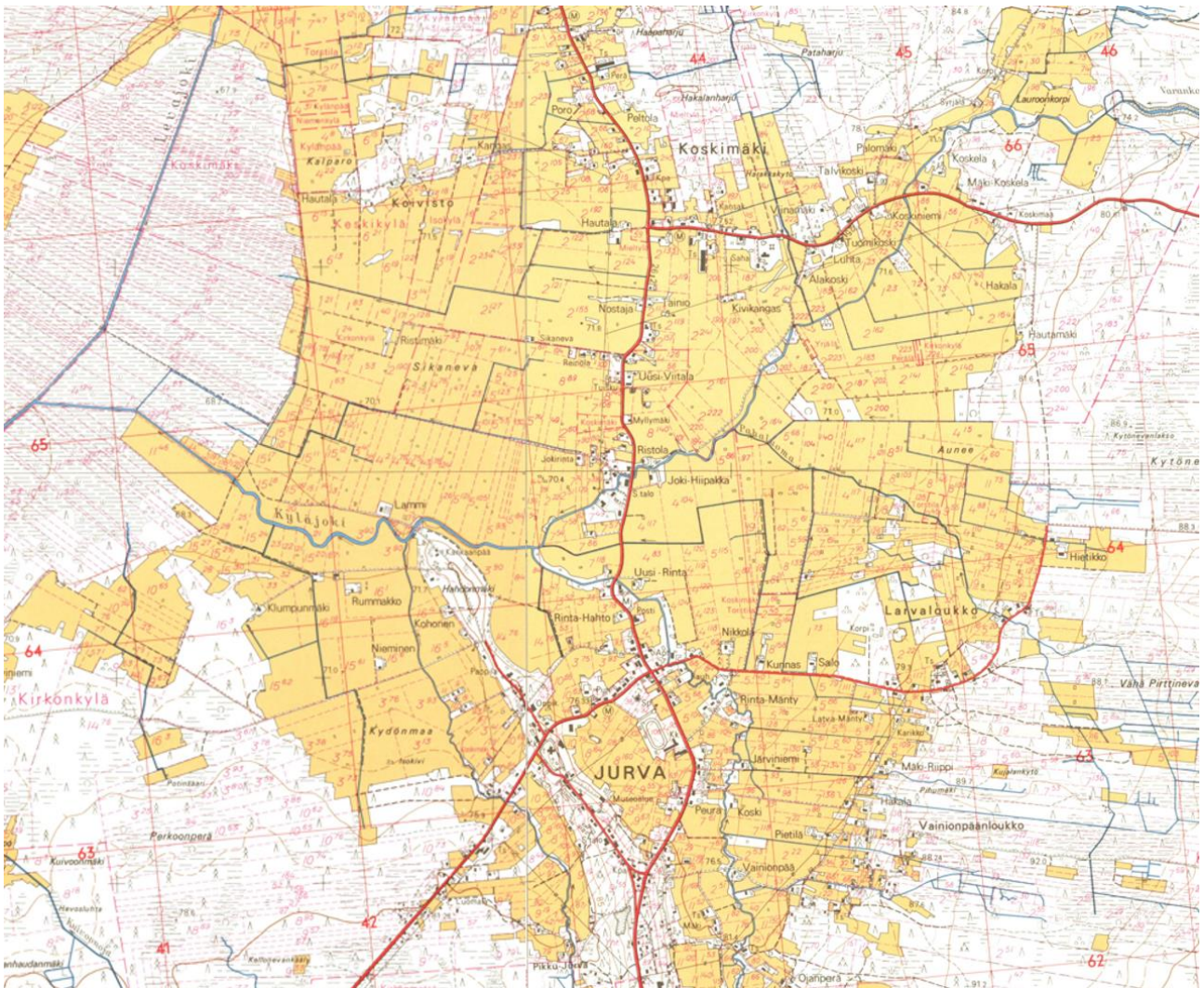
Kuva 11. Ilmakuva Jurvasta vuodelta 1975. (Paikkatietoikkuna, 2024).

9.5.2025

2.5 Peruskartta 1970 ja 1988

Peruskarttoja on alettu julkaista vuonna 1947, ja ne olivat alkujaan ikään kuin pitäjänkarttojen ja topografisten karttojen yhdistelmä. Peruskartoista on tehty vuosien mittaan useita päivityksiä. (Strang, 2013).

1970-luvun peruskartoilta erottaa hyvin erilaiset rakennukset ja tonttien rajat. Rauhanluoman vesiuoma on nimellä Peuranluoma. Erityyppiset metsät sekä niityt on esitetty kartalla symboleilla. Aikaisemmillä kartoilla esitetyt laajat niittyalueet ovat suurimmilta osin peltoja, ja niittyjen määrä ja laajuus on huomattavasti vähentynyt. Asutus on keskittynyt teiden varsille. Kartalla näkyy entinen Jurvanjärven alue, mutta sitä ei ole vielä väritetty keltaisella osoittamaan peltoviljelmää.

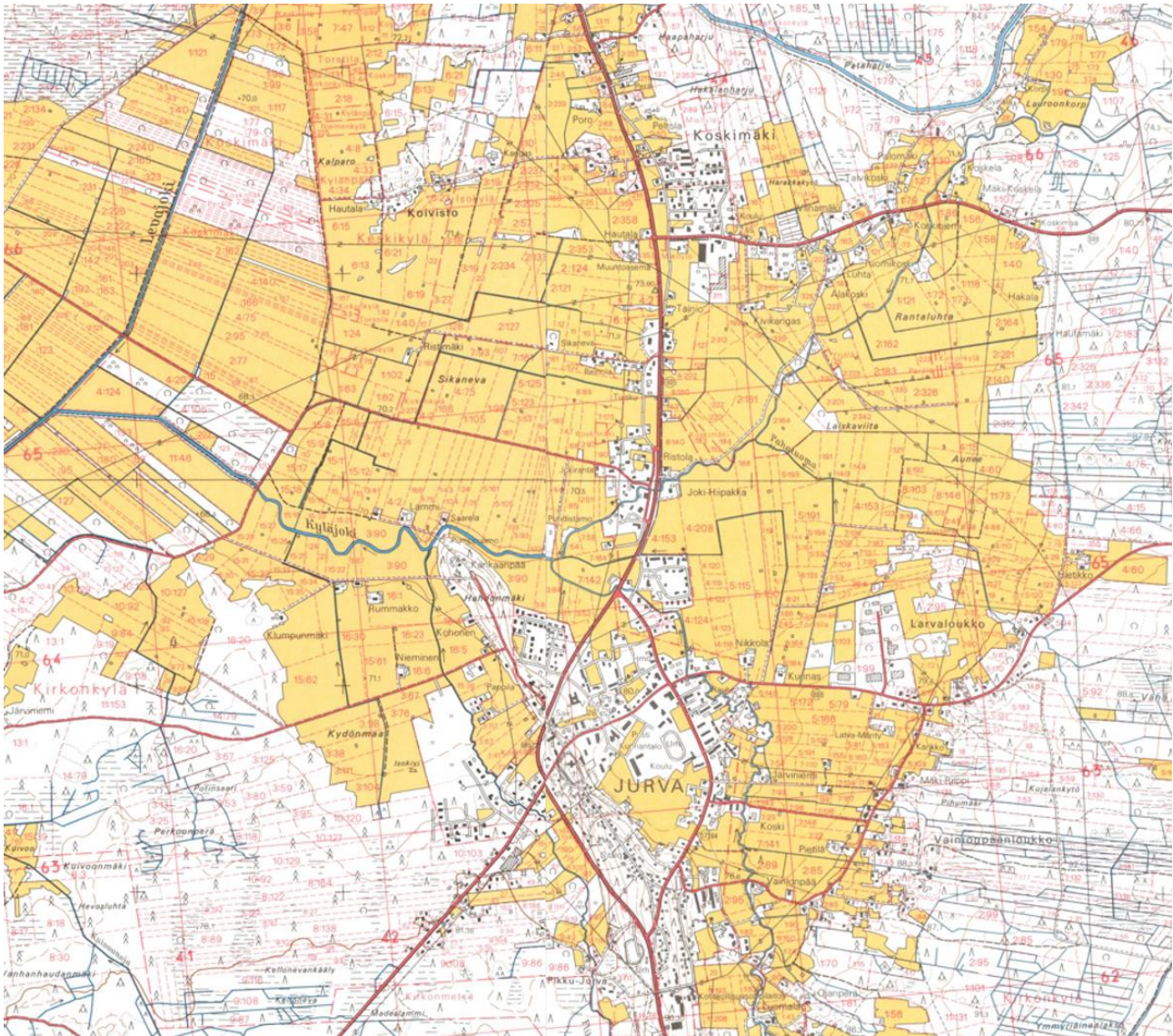

Kuva 12. Ote vuoden 1970 peruskartasta Jurvan ympäristöstä (kuvaan on liitetty yhteen karttalehdet 01 ja 04). (Maanmittaushallitus, 1970).

Vain lähes parin kymmenen vuoden aikana Jurvan ympäristössä tapahtui huomattavia muutoksia erityisesti taajaman rakenteessa sen muuttuessa entistä rakennetummaksi. Peltoalueiden määrä ja koko on vähentynyt taajaman ympäristössä uusien asuinalueiden, teiden ja julkisten rakennusten tieltä. Taajaman länsipuolella

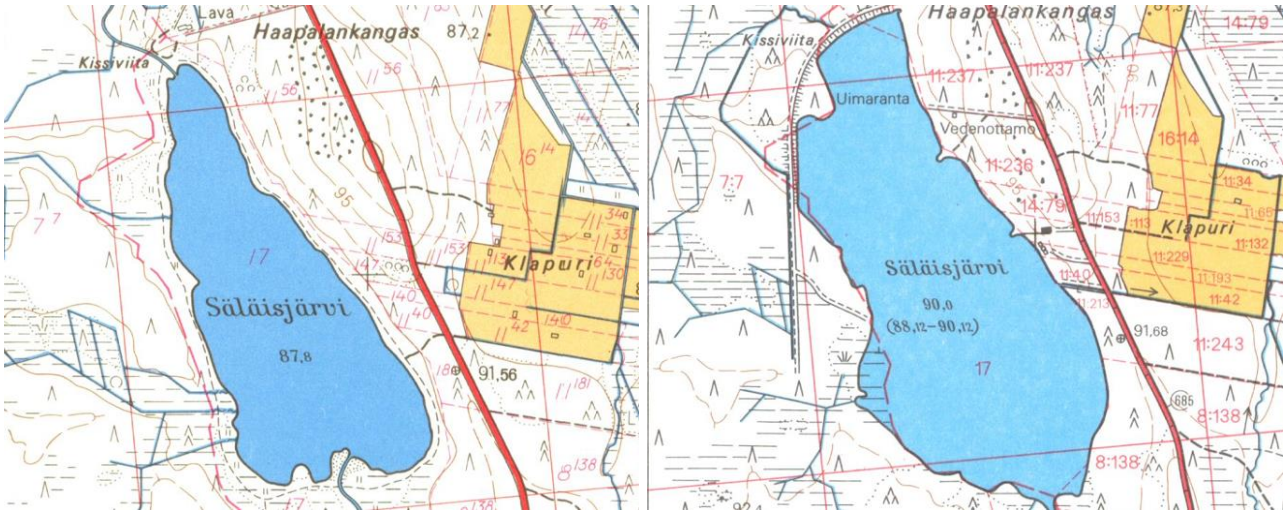
9.5.2025

tie 685 (Kauhajoentie/Peltoharjuntie) on taajaman keskustan ohittava tielinja, jonka ympäristö on myös rakentunut. Rakennusmassassa erottuu pienemmät omakotitalot ja pitkänmuotoiset rivitalot. Koskimäen koillispuolella näkyy uutena vesiomana rakennettu Lintuluomankanava.

Kuva 13. Ote vuoden 1988 peruskartasta Jurvan ympäristöstä (kuvaan liitetty yhteen karttalehdet 01 ja 04). (Maanmittaushallitus, 1988).

9.5.2025

Kuva 14. Tarkemmat otteet peruskartalta vuosilta 1970 (vasemmalla) ja 1988 (oikealla) Säläisjärven ympäristöstä. (Maanmittaushallitus, 1970), (Maanmittaushallitus, 1988).

1970-luvun kartalla Säläisjärven pohjoispuolella on pieni tienpätkä ja lava. 1980-luvun lopun kartassa Säläisjärven muoto on hieman muuttunut rakennetummaksi sen pohjoispuolella. Vuonna 1979 sen pohjoisosaan rakennettiin kivivalli, ja sitä myötä veden pinta nousi parilla metrillä, minkä vuoksi myös järven eteläinen rantaviiva on muuttunut aikaisempaan nähden (Jaakkola, 2015). Vuoden 1988 karttaan on merkitty lisäksi uimaranta, vedenottamo sekä joitain pieniä rakennuksia järven itäpuolelle. Säläisjärven koillisrannalle on rakentunut leirintäalue 1980-luvun aikana palvelemaan vuonna 1986 Jurvassa pidettyä Spelit-tapahtumaa (Jaakkola, 2015), joka on eteläpohjalainen kansanmusiikki- ja tanssifestivaalitapahtuma. Kaava-alueen laajennusosaan etelään Lintukankaan ympäristöön on rakentunut moottoriurheilurata vuonna 1989 (Moottori.fi, 2022), ampumarata vuonna 1986 (Kurikka.fi, 2023) ja ravirata mahdollisesti samoihin aikoihin 1980–1990-lukujen vaihteissa, mikä on nähtävissä myös vertaillen vuoden 1984 ja 1998 peruskarttojakarttoja (Kuva 15).

Kuva 15. Tarkemmat otteet peruskartalta vuosilta 1984 (vasemmalla) ja 1998 (oikealla) Lintukankaan ympäristöstä. (Maanmittauslaitos, 1984), (Maanmittauslaitos, 1998).

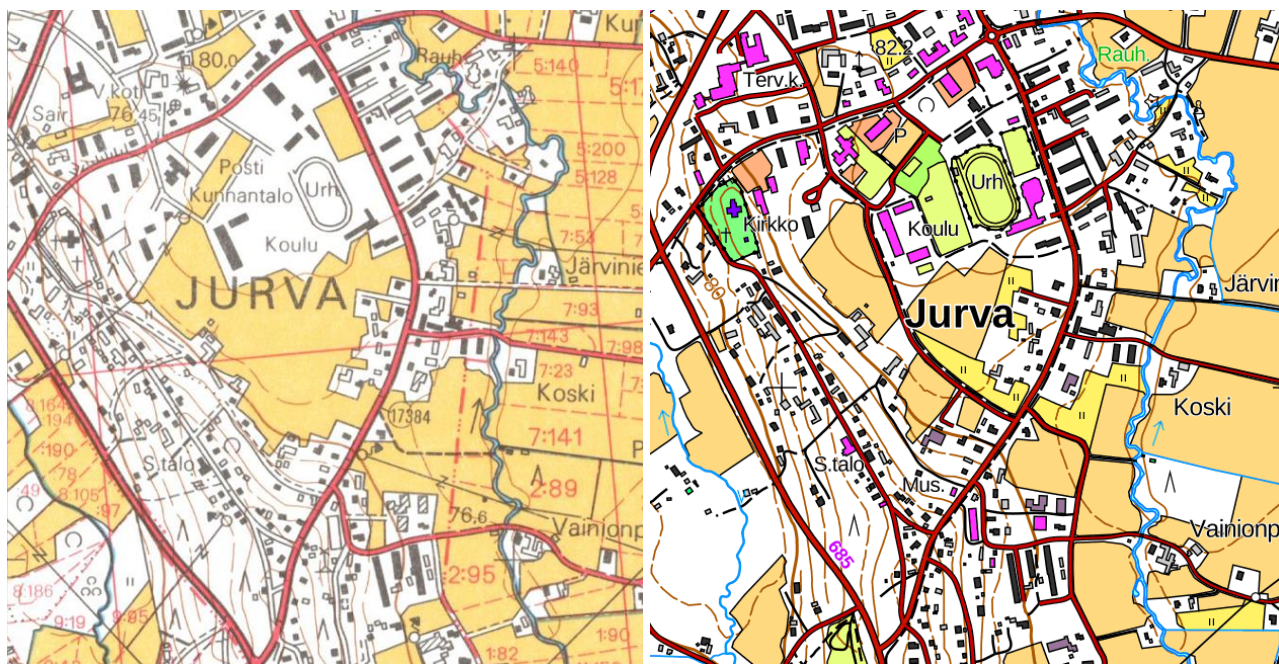
9.5.2025

2.6 Kartat 2020-luvulla

Nykyiset kartat ja paikkatiedot ovat jatkuvasti päivittyviä. Lisäksi esimerkiksi karttapalveluiden karttoja tarkastelemalla kartan tarkkuus vaihtelee mittakaavan muuttuessa. Paikkatiedon ja erilaisten tietomallien sekä karttaohjelmien avulla kuka tahansa pystyy luomaan karttoja.

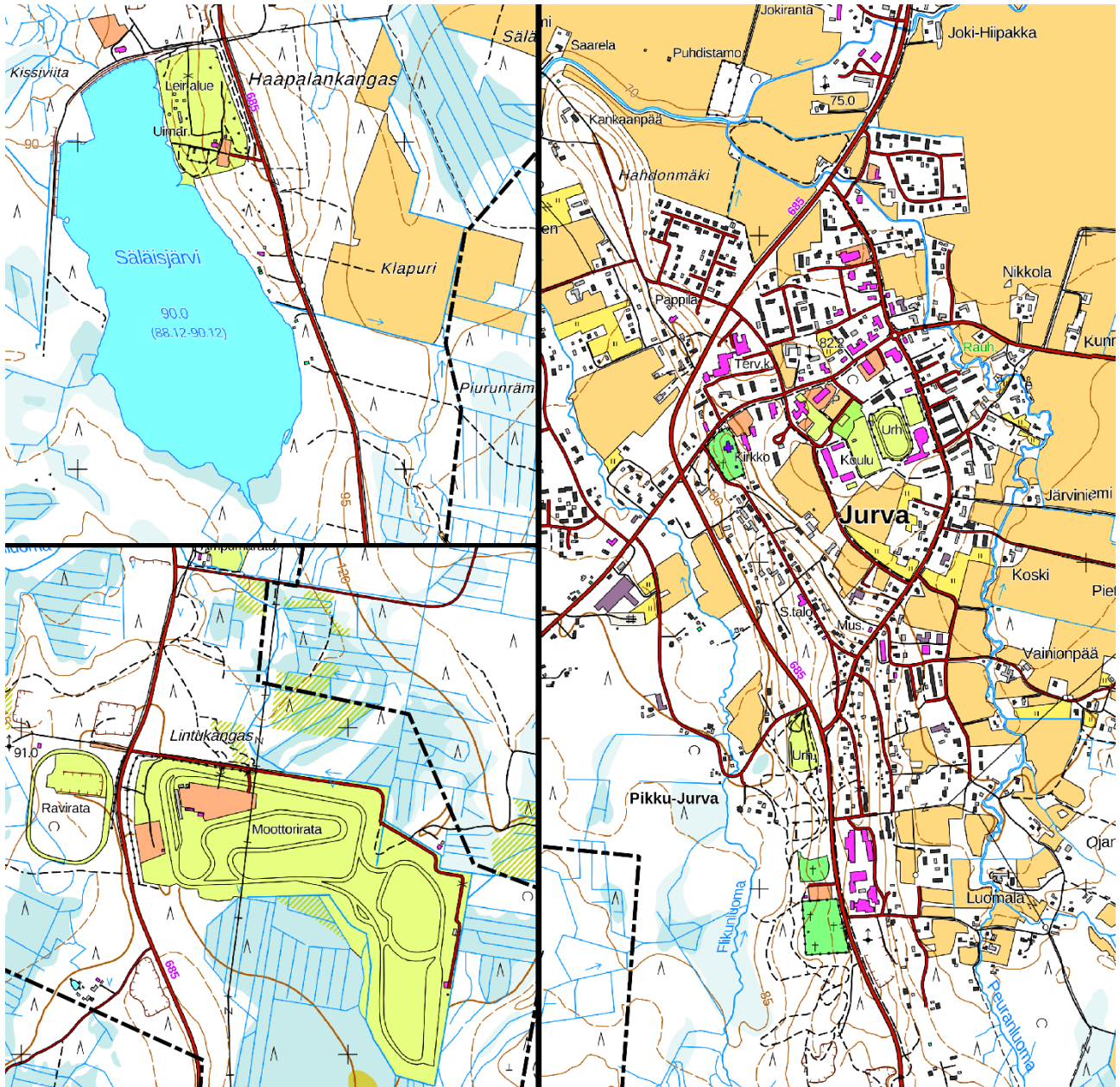
Viimeisen muutaman kymmenen vuoden aikana tapahtuneet muutokset taajamarakenteessa Jurvan ympäristössä ovat olleet pääosin hyvin maltillisia. Rakennuskanta taajamassa on hieman lisääntynyt. Nykyisissä maastokartoissa julkiset rakennukset on väritetty pinkillä. Virkistyskohteiden rakennusten lisäksi yleisiä ja julkisia rakennuksia sijaitsee erityisesti taajama-alueella. Taajaman ympäristössä sijaitsee myös joitain tehdas-, talous-, liike-, teollisuus- ja varastorakennuksia erityisesti taajaman itäpuolella, eteläpuolella ja lounaassa sekä Koskimäellä Koskenkorvantien eteläpuolella ja asuinalueen pohjoispuolella Peltoharjuntien varrella. Koskimäellä sijaitsee muutama rivitalo, mutta muuten asutus on pääosin omakotitaloalveita. Jurvan taajamassa sijaitsee sekä rivitaloalveita että omakotitaloalveita.

Kartoilla Peltoharjuntie/Kauhajoentie sekä Peurantie ja Liiketie muodostavat ikään kuin ruudun muotoisen alueen, jonka sisälle suurin osa teiden varsille suurin osa taajama-alueesta sisältyy. Ruudun läpi kulkee koillis-lounaissuunnassa Kauppatie sekä kaakkois-luoteissuunnassa Koulutie, jonka uudempi tieosuus taajaman keskiössä on pienentänyt keskustaan jäänyttä yhtenäistä viljelyalaa entisestään. Myös muualla kaava-alueella muutokset viime vuosikymmeninä ovat olleet hyvin pieniä. Moottoriurheilurata kaava-alueen eteläosassa on hieman laajentunut.

Kuva 16. Otteet Jurvan taajamasta vuoden 1988 peruskartasta sekä vuoden 2023 maastokartalta. (Maanmittaushallitus, 1988) (Maanmittauslaitos, 2023b).

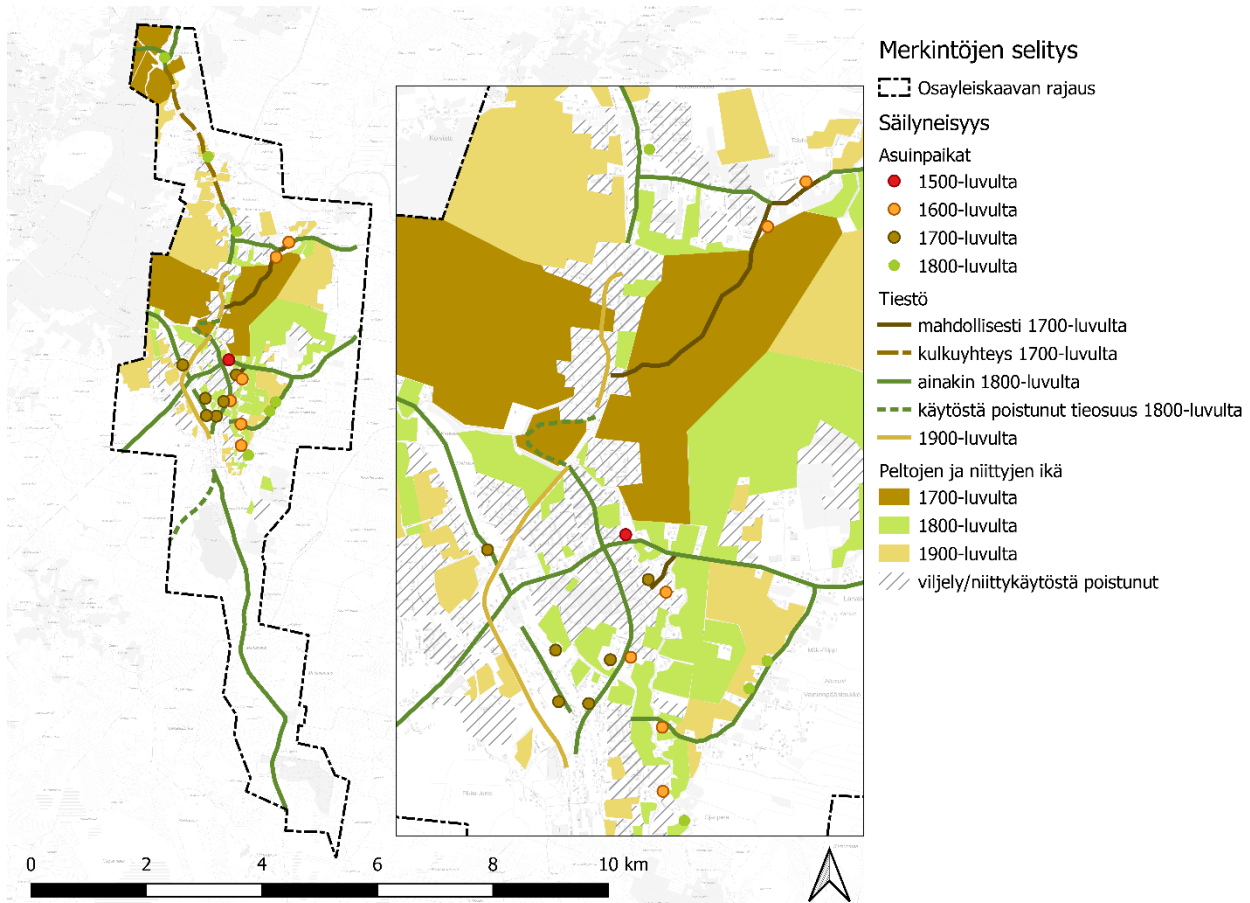
9.5.2025

Kuva 17. Otteita vuoden 2023 maastokartalta Jurvan osayleiskaavan alueelta. (Maanmittauslaitos, 2023b).

9.5.2025

2.7 Maiseman kehitys

Kuva 18. Asuinpaikkojen, tiestön sekä viljelysten ja niittyjen säilyneisyys kaava-alueella.

Historiallisia ja nykyisiä karttoja ja valokuvia vertaamalla voidaan arvioida maiseman kehitystä ja tilallisia muutoksia vuosikymmenten aikana. Viljelykset ja laidunmaat Jurvan ympäristössä ovat olleet 1700-luvulla tiiviisti Jurvanjärven itärannalla ja Kyläjoen ympärillä Hiipakan ja Koskimäen välillä sekä Jurvanjärven pohjoispuolella Levajoen Koivuportaanluoman ympärillä. Seuraavan vuosisadan aikana viljelyalueet ja niityt ovat laajentuneet hieman kauemmaksi ja levittäytyneet myös pienempien vesiuomien varsille sekä lähemmäs asutusta. Myöhemmin pellot ovat vielä laajentuneet, ja niitä on raivattu myös kulkuyhteyksien varsille esimerkiksi Koskimäestä pohjoiseen Peltoharjuntien ympäristössä. Erityisesti nykyisen taajaman keskusta-alueella ja sen välittömässä ympäristössä monet viljelyalueet ja niityt ovat hävinneet rakentamisen tieltä, ja jäljelle jääneet avoimet alueet ovat pienialaisia, eivätkä enää niin yhtenäisiä. Esimerkiksi Peuraluoman ja Fiikunluoman varsilla viljely- ja niittykäyttöiset alueet ovat olleet ennen yhtenäisempiä. Tainusluoman ympäristössä pellot ovat sen sijaan paremmin säilyneet yhtenäisinä ja laajoina jo ainakin pari vuosisataa. Säläisjärven itäpuolella näkyy vanhoilla kartoilla joitain mahdollisia laidunalueita, ja 1600-luvulta on maininta Säläisjärven uudistilasta (Mäki-Kamppi, 2003). Alueella on nykyisin joitain peltoviljelmiä, jotka saattavat sijaita samoilla tienoilla kuin aikaisemmat karttamerkinnät.

9.5.2025

Tainusluoman pohjoispuoleinen Hernesluhdan pikkutie näyttäisi myötäilevän 1700-luvun kartalla (Kuva 3) näkyvää mahdollista kulkuyhteyttä. Lisäksi Mäntyläntien ympäristö on Jurvan vanhinta asuinalueetta (Niukko, 2017), jolloin voidaan olettaa tielinjan edustavan vanhaa kulkureittiä 1700-luvulta tai jopa aikaisemmalta vuosisadalta. 1700-luvun kartoilla esiintyy mahdollinen kulkuyhteys Jurvasta kohti pohjoista, mutta tarkkaa reitin linjaa on vaikeaa arvioida. Tie on todennäköisesti kehittynyt vuosisatojen aikana, ja viimeistään 1800-luvulla jatkunut kirkolta etelää kohti. Tien mutkat ovat muuttuneet, jokiuomien ylitykset mahdollisesti vaihtaneet paikkaa, ja erityisesti viimeisimpänä muutoksena tie on uudistunut 1970–1980-lukujen aikana, jonka myötä kulkuyhteys suoristui ja leveni.

Monet Jurvan ympäristössä nykyisin esiintyvät tärkeimmät kulkuyhteydet ovat kehittyneet viimeistään 1800-luvulla. Todennäköisesti monet tiet, kuten harjulla kulkeva Kangastie on ollut paikallaan jo aikaisemmin varhaisemman asutuksen perusteella. Kaava-alueen ulkopuolella idässä nykyinen Jurvantie kulkee suoraa linjaa metsän läpi, mutta karttatarkastelujen perusteella nykyisen Hietikon talon paikkeilla kulkuyhteys on jatkunut metsän läpi koilliseen kaava-alueen ulkopuolella kohti Tainuskylää.

Jurvan vanhin tiedetty pysyvä asuinpaikka on 1500-luvulta oleva Hiipakka (Mäki-Kamppi, 2003), joka sijaitsee Jurvantien pohjoispuolella lähellä Peuranluomaa. Peuranluoma on hieman suoristunut Hiipakan ja Kylänojan välillä. 1600-luvun alulla kantataloja on ollut kolme, ja vuosisadan lopussa tiloja oli noin kymmenkunta lisää (Mäki-Kamppi, 2003). Osa tunnetuista asuinpaikoista sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella. Esimerkiksi yksi kolmesta kantatalosta, Niemi, on sijainnut Jurvanjärven pohjoispuolella Niemenkylässä Jurvasta luoteeseen. 1700-luvun lopulla syntyi useampia uudistiloja harjun, kulkuyhteyksien sekä vesiuomien lähelle. Jurvanjärven kuivatukset ovat päättyneet vuonna 1964, vaikka kuivatusta oli aloitettu jo 1700-luvun puolivälissä (Jaakkola, 2015). Kaava-alueella on edelleen havaittavissa muun muassa paikkojen ja teiden nimissä viitteitä varhaisimpiin tiloihin.

Jurvan nykyisen taajaman ympäristö on ollut vielä muutamia vuosikymmeniä sitten huomattavasti avoimempi ympäristö ilmakuvan, valokuvien ja karttatarkastelujen perusteella. Ilmakuvassa 1960-luvulta (Kuva 19) näkyy etualalla Peuranluoman mutkittileva uoma. Kuvan keskivaiheilla erottuu peltojen keskellä urheilukenttä. Kauempana oikealla erottuu metsäisenä alueena harjun pohjoisosa Hahdonmäki. Maisema pohjois-eteläsuuntaiselta tieltä Jurvanjärveä kohti on ollut myös huomattavasti avoimempi kuin nykyisin (Kuva 20). Valokuvassa Hahdonmäen metsäinen reuna erottuu selkeänä maisemassa. Nykyisin metsäisen mäen erottaa edelleen, mutta se sulautuu osaksi jokivartta reunustavaa kasvillisuusvyöhykettä, eikä näkymä kanna enää samasta katselupaikasta yhtä kauaksi entiselle Jurvanjärvelle asti.

9.5.2025

Kuva 19. Viistoilmakuva vuodelta 1960 Jurvan kirkonkylän yltä. (Poutavaara, 1960b).

Kuva 20. Valokuva vuodelta 1960 vanhan meijerin tienoilta kohti Jurvanjärveä. (Poutavaara, 1960a).

9.5.2025

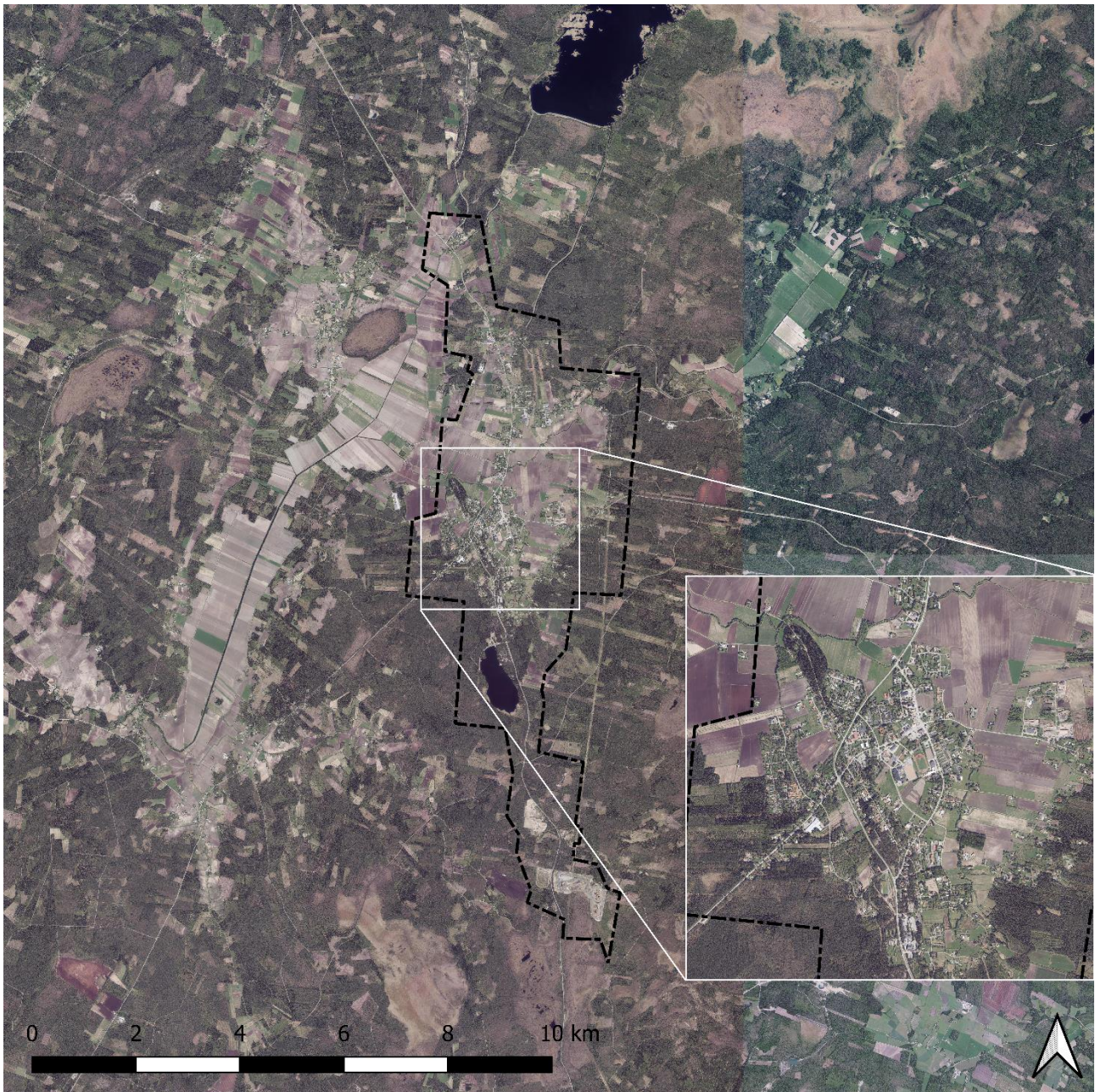
Täytyy huomioida, että asuinpaikkojen, tielinjojen sekä viljelysten ja niittyjen säilyneisyyttä arvioidessa on kyse tulkinnasta (Kuva 18). Historiallisilla kartoilla on vaikeasti tulkittavia symboleita, eivätkä kartat ole yhtä tarkkoja kuin nykyiset koordinaatein tarkoin esitetyt paikkatiedot. Esimerkiksi monet tieyhteydet ovat voineet olla perua jo aikaisemmalta vuosisadalta varhemman asutuksen perusteella, mutta kartoilta ne on voitu arvioida todennäköisemmiksi vasta myöhemmin. Lisäksi tielinjat ovat muuttuneet. Esimerkiksi pohjois-eteläsuuntainen yhteys on ollut yksi merkittävimmistä kulkuyhteyksistä jo pitkään, mutta sen tarkempi linjaus on elänyt esimerkiksi asutuksen ja muun kehityksen lomassa. Varhaisimpien asuinpaikkojen merkinnät historiallisilla kartoilla ovat tulkinnanvaraisia. Kartalla esitetyt asuinpaikat eivät tarkoita alkuperäistä säilynyttä rakennusta tai tarkkaa asuinpaikkaa, vaan ne ovat suuntaa antavia arvioita paikoista, joissa on todennäköisesti asuttu, ja joilta löytyy vielä nykypäivänä tiloja ja pihapiirejä. Erillisessä rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa on tunnistettu ja arvioitu nykyisten rakennusten ikää. Lisäksi esimerkiksi joitakin nimiä esiintyy vanhemmilla kartoilla useita hieman eri paikoissa kartasta riippuen, jolloin joidenkin varhaisimpien asuinpaikkojen mahdollista sijaintia on vaikea määrittää.

Kuva 21. Ote vuoden 1707 maakirjasta Vainionpään tilasta. Karttatulkinnan mukaan asuinrakennukset ovat sijainneet joen vierellä, jossa Vainionpään pihapiiri vielä nykyisinkin on. (Uhmin, 1707).

Selvitysalueella ja sen ympäristössä maiseman perusrakenne on säilynyt samankaltaisena ainakin 1700-luvulta lähtien. Viljelty laaksoalue työntyy metsäisen selänteen ja mäkialueiden väliin. Asutus on aina keskittynyt harjun, vesiuomien ja viljelysten sekä myöhemmin merkittävimpien teiden yhteyteen. Sen sijaan viimeisten vuosikymmenten aikana maiseman tilallisuus, alueiden käyttötarkoitukset ja maisemakuva ovat paikoin muuttuneet huomattavasti. Tilallisuus on muuttunut rakentamisen, vähentyneiden viljely- ja niittyalojen, metsätalouden ja kasvillisuuden lisääntyessä huomattavasti sulkeutuneemmaksi taajama-alueella ja sen ympäristössä, minkä näkee nykyisistä ilmakuvistakin (Kuva 22). Kehityksen myötä esimerkiksi kulkuyhteydet ovat vaikuttaneet tielinjoihin ja alueiden käyttötarkoituksiin, kuten teollisten ympäristöjen ja virkistysalueiden syntyyn ja tärkeimpien palvelukeskusten muodostumiseen. Yksi uusimpia maisemaa muuttavia tekijöitä ovat lisääntyvien energiantuotantoalueiden aiheuttamat ”energiamaisemat”, joka on nähtävissä Juvassakin. Kaava-alueen itäpuolella muutaman kilometrin päässä sijaitsevat Rasakankaan kahdeksan voimalaa otettiin käyttöön vuonna 2023.

9.5.2025

Kuva 22. Ilmakuva vuodelta 2023 kaava-alueen ympäristöstä. (Maanmittauslaitos, 2023a).

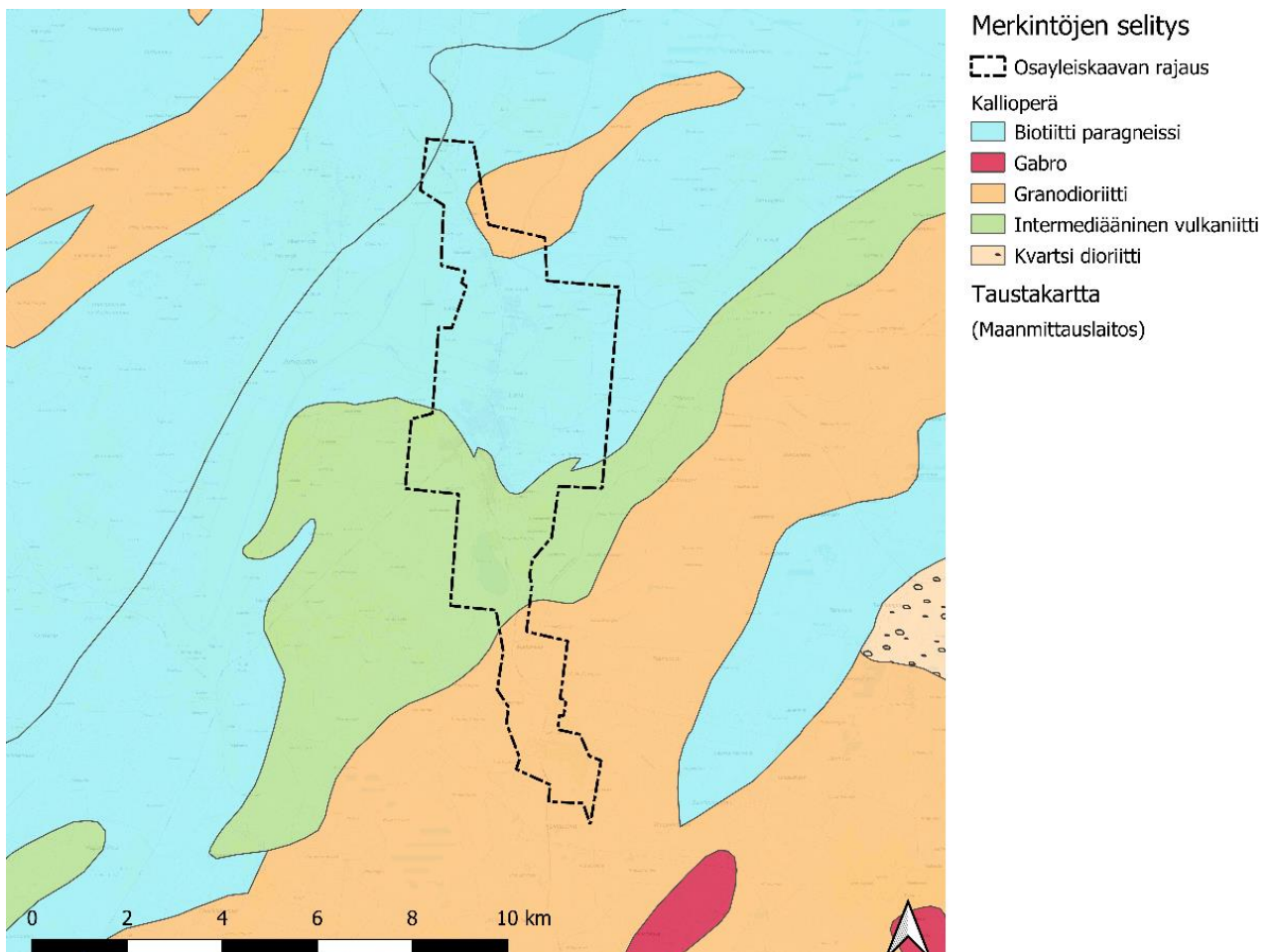
9.5.2025

3 Maisemarakenne

Viimeisin jääkausi Suomessa päättyi noin 10 000 vuotta sitten. Jään eteneminen ja vetäytyminen vuorottain kulutti Suomen maankamaraa, ja sulamisvaiheessa myös veden liikkeet muovasivat Suomen pinnanmuotoja. Maankohoamisen myötä rantaviiva etenee yhä Suomen rannikoilla merta kohti. Maiseman perusrakenne on kokonaisuus, joka koostuu kallio- ja maaperästä, korkeussuhteista, vedestä ja elollisesta luonnosta. Erityisesti maiseman perusrakenne ja kasvillisuus vaikuttavat paikallisilmastoon. Maisemarakenteella on myös ollut osansa ihmisten liikkumisen ja rakennetun ympäristön sekä kulttuurin kehityksessä.

3.1 Kallio- ja maaperä

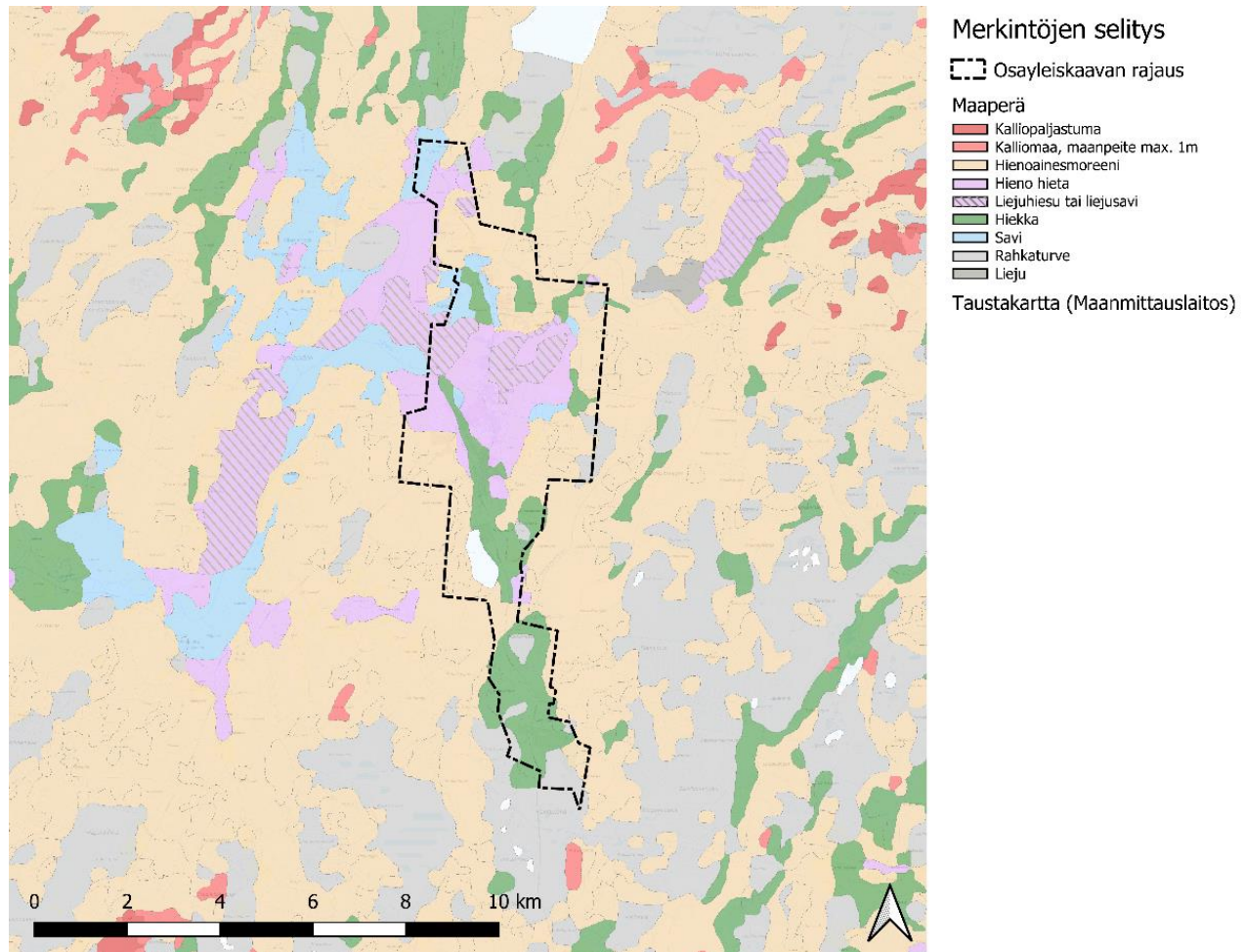
Osayleiskaavan alueen pohjoisosissa kallioperä on biotiittia paragneissiä, keskisoissa intermediäänistä vulkaniittia ja eteläosassa granodioriittia. Kallioperän esiintymät ovat kaava-alueen ympäristössä pääsääntöisesti koillis-lounaissuuntaisia.

Kuva 23. Kallioperäkartta kaava-alueen ympäristöstä. (Geologian tutkimuskeskus, 2023).

9.5.2025

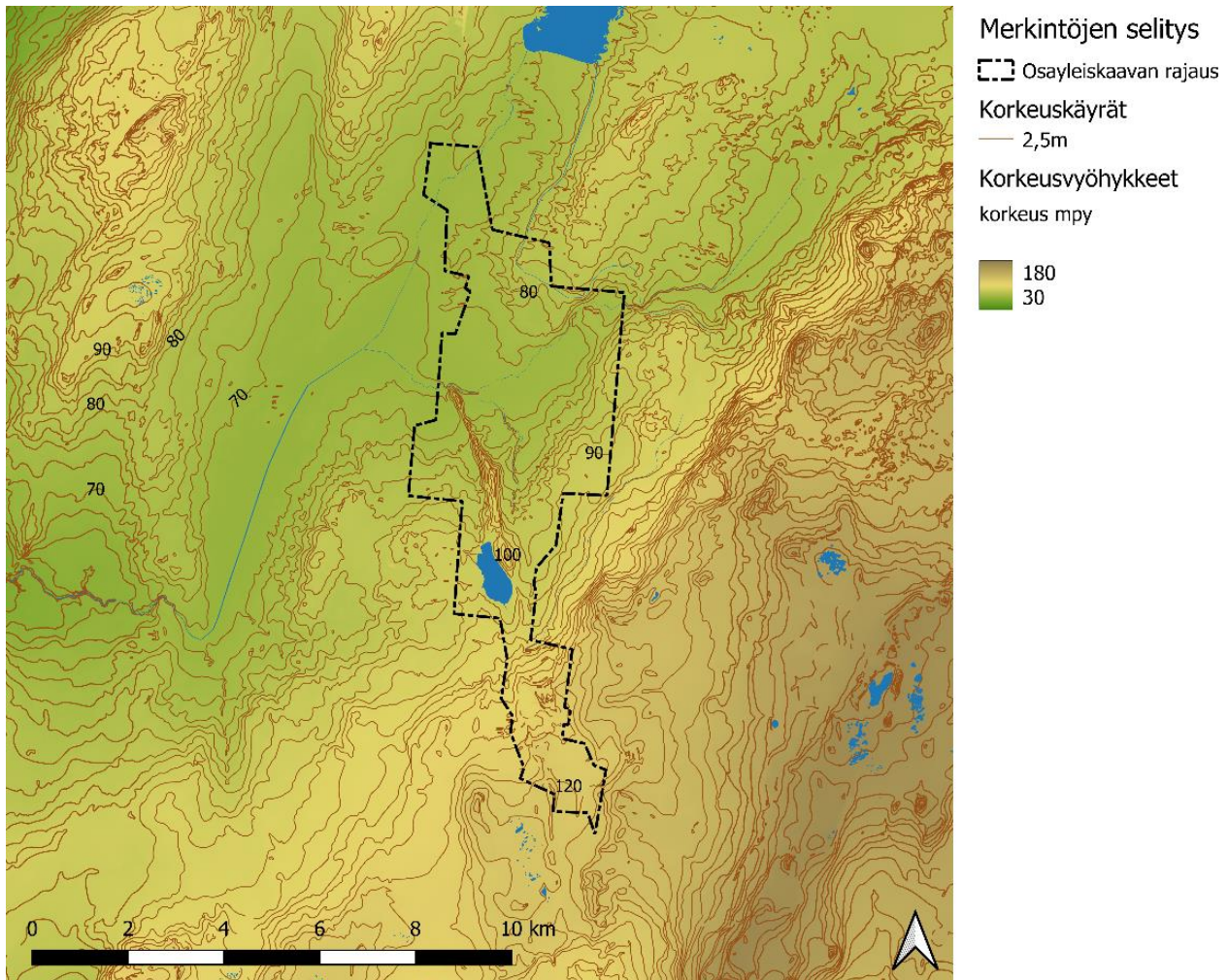
Osayleiskaava-alueen maaperä on hyvin vaihtelevaa. Jurvan keskustaajaman reunoilla on laajoja moreenialueita. Taajama-alue sijoittuu pääosin hietaiselle, liejuhiesulle ja hiekkaiselle alueelle. Hiekkainen alue jatkuu kapeana pitkänomaisena alueena kohti kaava-alueen eteläosaa. Osakaava-alueella on pieninä alueina taajaman ympäristössä ja kaava-alueen pohjoisosassa savea, kaava-alueen itä- ja eteläosissa rahkaturvetta sekä hiekkaisia alueita taajaman ympäristössä. Alueen ympäristö on suurimmilta osin maaperältään moreenia ja kaakossa rahkaturvetta. Entisen Jurvanjärven alueella on havaittavissa maaperässä erityisesti savea ja hietaa.

Kuva 24. Maaperäkartta kaava-alueen ympäristöstä. (Geologian tutkimuskeskus, 2023).

9.5.2025

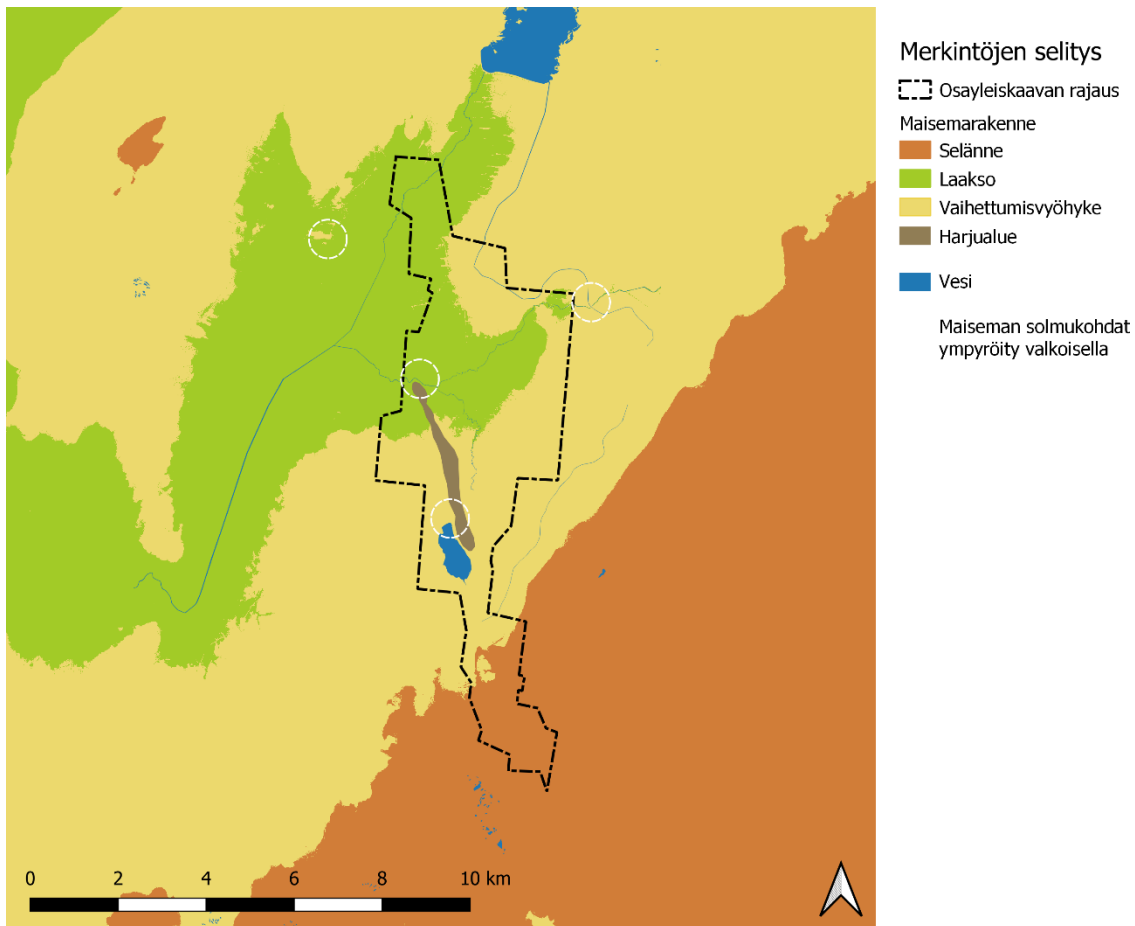
3.2 Korkeussuhteet

Kuva 25. Korkeussuhteet kaava-alueen ympäristössä. (Maanmittauslaitos, 2023).

Kaava-alueen ympäristö on hyvin vaihtelevaa korkeussuhteiltaan. Alueen pohjoisosa, jossa Jurvan taajama sijaitsee, on viljeltyä ja rakennettua laaksoa. Matalin kohta on noin 70 metriä meren pinnan yläpuolella kaava-alueen länsireunassa Kyläjoen kohdalla. Kaava-alueen eteläosaa kohti maasto nousee, ja on korkeimmillaan noin 125 metriä meren pinnan yläpuolella aivan kaava-alueen eteläreunalla. Alueen poikki sen keski- osissa kulkee lähes kaakko-luoteissuuntainen maaperältään hiekkainen harju ympäristöään korkeampana kumpareena Säläisjärven tienoilta taajamaan ja Kyläjoelle asti. Kaava-alueen koillisosassa Koskimäen tienoilla maasto nousee myös hieman loivemmalle mäelle. Kaava-alueen kaakkoispuolella on selkeä selännealue. Entinen Jurvanjärven ranta sijaitsee noin 70 metrin korkeuskäyrrä myötäillen kaava-alueen länsipuolella. Alavampi maasto jatkuu Jurvan taajaman koillispuolella kohti Tainuskylää sekä pohjoisessa kohti Kivi- ja Levalammen tekojärveä. Entisestä Jurvanjärvestä luoteessa sijaitsevien mäkialueiden toisella puolella jatkuvat alavat laaksot kohti Pohjanlahden rannikkoa.

9.5.2025

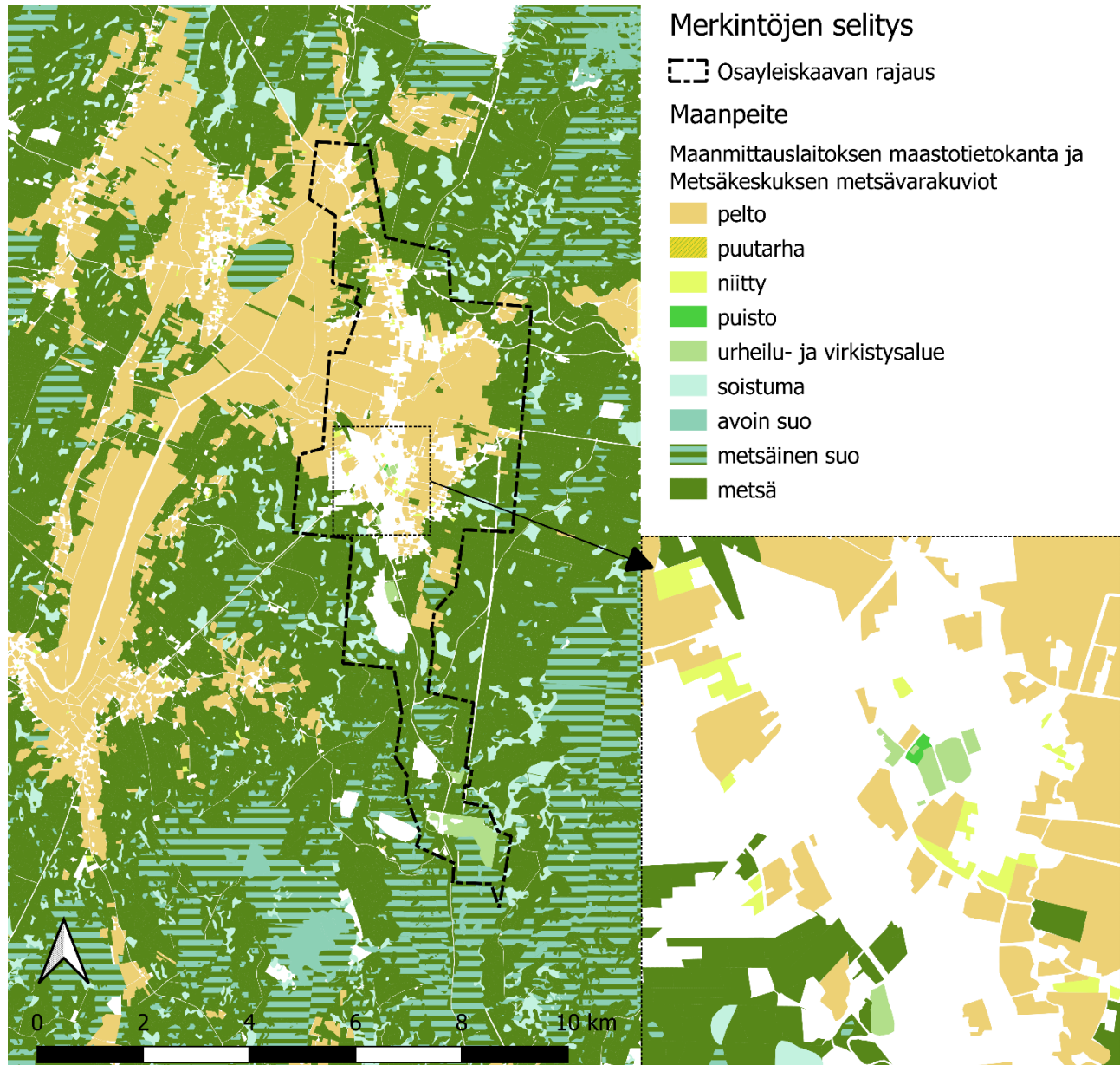
Kuva 26. Maiseman perusrakenne kaava-alueen ympäristössä.

Maiseman solmukohtat ovat alueita ja paikkoja, joissa useat maisematekijät, kuten selänteet, laaksot ja vesistöt kohtaavat. Maiseman solmukohtiin on myös usein syntynyt asutusta varhain tai niihin on sijoittunut merkittäviä rakennuksia, kuten kirkkoja tai kartanoita. Kaava-alueella ja sen ympäristössä on havaittavissa muutamia maiseman solmukohtia. Entisen Jurvanjärven pohjoisosassa kaava-alueen ulkopuolella Niemenkylä jää metsäisten, avointen peltoalueiden sekä Korkianevan suoalueen väliin. Rintapääntietä reunustava rakennuskanta sekä Koirianeva on havaittavissa peltojen lomasta melko kaukaakin Peltoharjuntieltä, Koivusillantieltä ja Jurvan taajaman länsireunoilta. Tainuunmäen kyläalue kaava-alueen ulkopuolella koillisessa sijoittuu selännealueen ja entisen Tainusjärven alavien peltoalueiden väliin. Kaava-alueella maiseman solmukohtina voidaan tunnistaa erityisesti pitkittäinen harjualue, jolle aikaisemmin tärkeä päätie Kangastie ja sitä ympäröivä asutus sijoittuu. Harjulle sijoittuu myös Jurvan kirkko, jonka torni erottuu yksittäisistä katselupisteistä maamerkinä sen lähiympäristössä. Sen pohjoispuolella metsäinen Hahdonmäki työntyy kohti Kyläjokea ja viljeltyä laajaa laaksoaluetta. Harjualueen eteläosassa korkeussuhteiden vaihtelu kohtaa Säläisjärven muodostaen maiseman solmukohdan alueelle, jossa sijaitsee leirintäalue ja muita virkistyskohteita sekä hautausmaa. Metsäisessä ympäristössä näkymät avautuvat pääsääntöisesti järveä kohti, mutta järveltä käsin on mahdollista havaita rannalla sijaitseva lava paikallisena maamerkinä.

9.5.2025

3.3 Kasvillisuus osana maisemarakennetta

Elollinen luonto, erityisesti kasvillisuus, on keskeinen osa maisemarakennetta. Kasvillisuus voi pehmentää maastonmuotojen jyrkkyyttä, estää näkymiä sekä ohjata ihmisten ja eläinten kulkua ympäristössään. Seuraavalla kartalla on esitetty suurpiirteisesti maanpeiteaineistoon tukeutuen selvitysalueen kasvillisuutta. Kaavan selvitystyönä on tehty erillinen luontoselvitys, jossa on tehty tarkempi kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys.

Kuva 27. Maanpeite antaa suurpiirteisesti viitteitä kaava-alueen ympäristön kasvillisuudesta. (Suomen ympäristökeskus, 2018).

Metsistä suurin osa on kankaista sekametsää, mutta paikoin metsät ja metsiköt ovat mahdollisesti enemmän lehti- tai havuvaltaisia. Maiseman tilallisuuden kannalta yksityiskohtaisten lajien määrittely ei ole niin

9.5.2025

merkittävää. Kaava-alueella ja sen ympäristössä on tyypillistä, että metsissä sijaitsee soisia alueita, jotka ovat laajempia erityisesti kaava-alueen eteläpuoleisilla selänteiden laajoilla yhtenäisillä metsäalueilla. Puistot sekä urheilu- ja virkistysalueet ja hautausmaat ovat hoidetumpia viheralueita, joita sijaitsee kaava-alueella Jurvan taajamassa ja sen läheisyydessä sekä kaava-alueen eteläosassa, jossa moottoriturheilurata ja ampumarata sijaitsevat. Niityt ovat melko pieniä ja harvaan sijoittuneita sekä Jurvan taajaman että siitä pohjoiseen Koskimäen asuinalueen ympäristössä.

3.4 Pienilmasto

Pienilmastoon vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa maaperä, maastonmuodot ja maaston suuntautuneisuus sekä kasvillisuus.

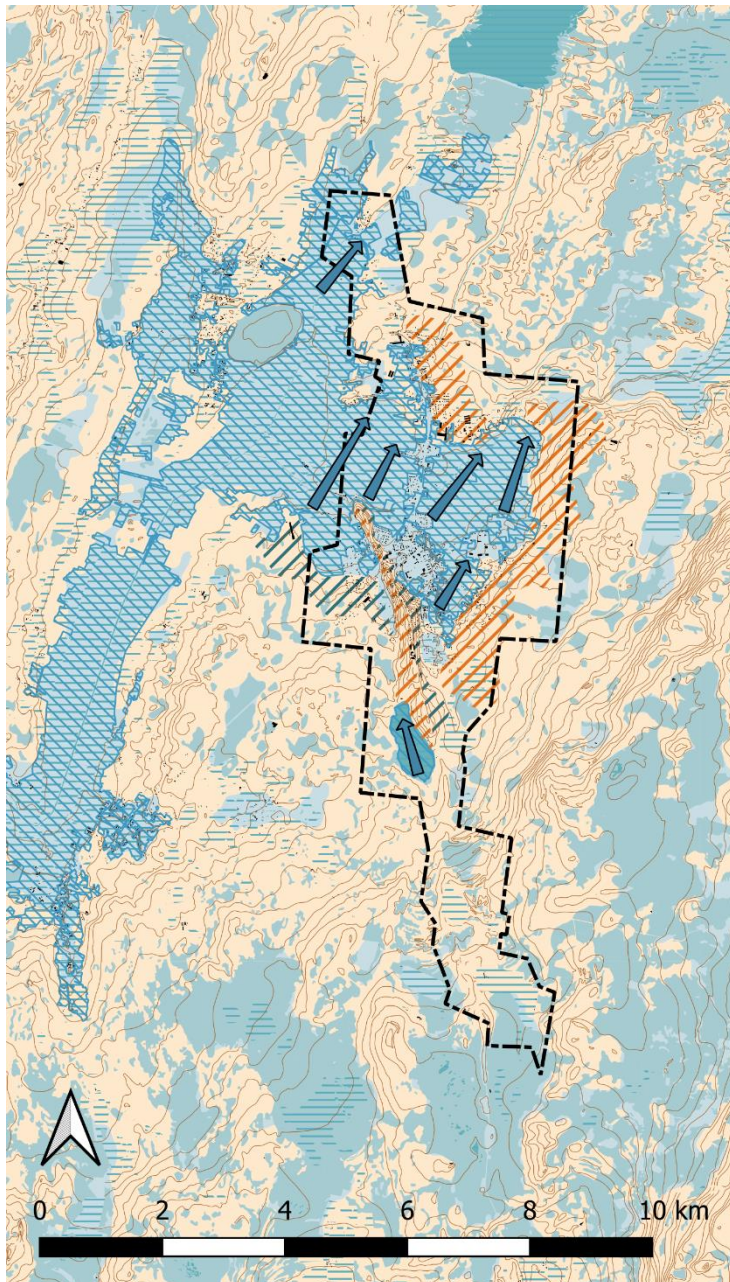
Kaava-alueen vallitseva tuulensuunta on lounaasta. Tuulisimmat alueet muodostuvat Jurvan taajamaa ympäröiville suurille peltoalueille, jossa tuuli pääsee avoimuuden vuoksi liikkumaan esteettä. Peltotalueiden lisäksi myös avoimet suo- ja vesialueet ovat tuulisia alueita. Alueella ei ole vallitsevan tuulensuunnan myötäisiä avoimia kapeita alueita, jonne muodostuisi erityisen tuulisia tuulisolia. Sen sijaan metsäalueet tasaavat lämpötilaeroja ja vähentävät tuulisuutta.

Hienojakoiset maalajit kuten savikot ja suoalueet ovat alavia, kosteita ja viileitä alueita. Alaville alueille voi myös muodostua niin sanottuja kylmänilmanjärviä, jolloin kylmä ilma valuu rinteiltä maastoltaan alavalle alueelle, eikä pääse valumaan eteenpäin. Jurvan taajama-alueella ympäröivä peltolaakso onkin erityisen viileä ja hallanarka alue alavuuden, avoimuuden ja hienojakoisen maaperän vuoksi. Myös Seläisjärvelle valuu ympäröiviltä rinteiltä kylmää ilmaa. Kaava-alueen soista suurin osa on metsäisiä, ojitettuja ja loivassa rinteessä sijaitsevia, jonka vuoksi ne eivät välttämättä ole erityisen viileitä alueita.

Etelään, lounaaseen tai länteen suuntautuneet kallio-, moreeni- ja hiekkarinteet ovat pienilmastoltaan suotuisia ja lämpimiä alueita. Tarkastelualueen selkein lämmin rinne sijaitsee Jurvan taajaman läpi kulkevan harjun lounaissivulla. Myös laaksoa ympäröivät loivasti etelään, lounaaseen ja länteen laskevat sivut ovat lämpimiä.

Sen sijaan pohjoiseen ja koilliseen suuntautuneet rinteet ovat varjoisuuden vuoksi pienilmastoltaan viileämpiä alueita. Kaava-alueen rinteistä suuri osa on suuntautunut loivasti luoteeseen, pohjoiseen ja koilliseen. Selkeimmin pohjoiseen ja koilliseen suuntautuneita varjoisia rinteitä sijaitsee harjun koillisrinteellä.

9.5.2025

Merkintöjen selitys

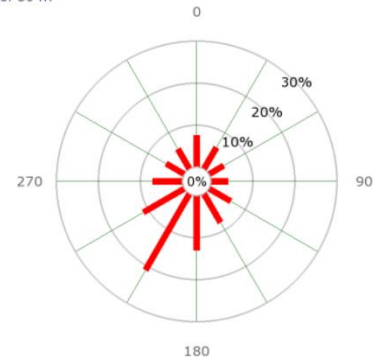
Osayleiskaavan rajaus

Pienilmasto

- Tuulinen kohta: avoimet kohdat, jossa vallitsevasta tuulensuunnasta tuuli pääsee kulkemaan esteettä.
- Kylmänilmanjärvi: alava, avoin maaston kohta, johon kylmä ilma valuu, eikä pääse valumaan edelleen pois.
- Avoimet alueet: pellot, avoimet suoalueet ja vesialueet. Pienilmastoltaan tuuliset alueet.
- Kylmä rinne: pohjoiseen tai koilliseen suuntautunut varjoinen rinne.
- Lämmin rinne: etelään, lounaaseen tai länteen suuntautunut kallio-, moreeni- tai hiekkarinne.
- Vesialue
- Suoalue: viileä ja kostea.
- Hienojakoinen maalaji tai turvemaa: viileä ja kostea.
- Karkea maalaji tai kallio
- Korkeuskäyrä 2,5m
- Rakennus

Tuuliruusu

Paikka (WGS84): 62.67488 p, 21.97451 l
Korkeus: 50 m
Vuosi

Kuva 28. Pienilmasto kaava-alueen ympäristössä. Karttaesitys on suuntaa-antava. Tuuliruusu kertoo vallitsevasta tuulensuunnasta sekä tuulen määrästä. (Ilmatieteenlaitos, 2024).

9.5.2025

3.5 Rakennettu ympäristö

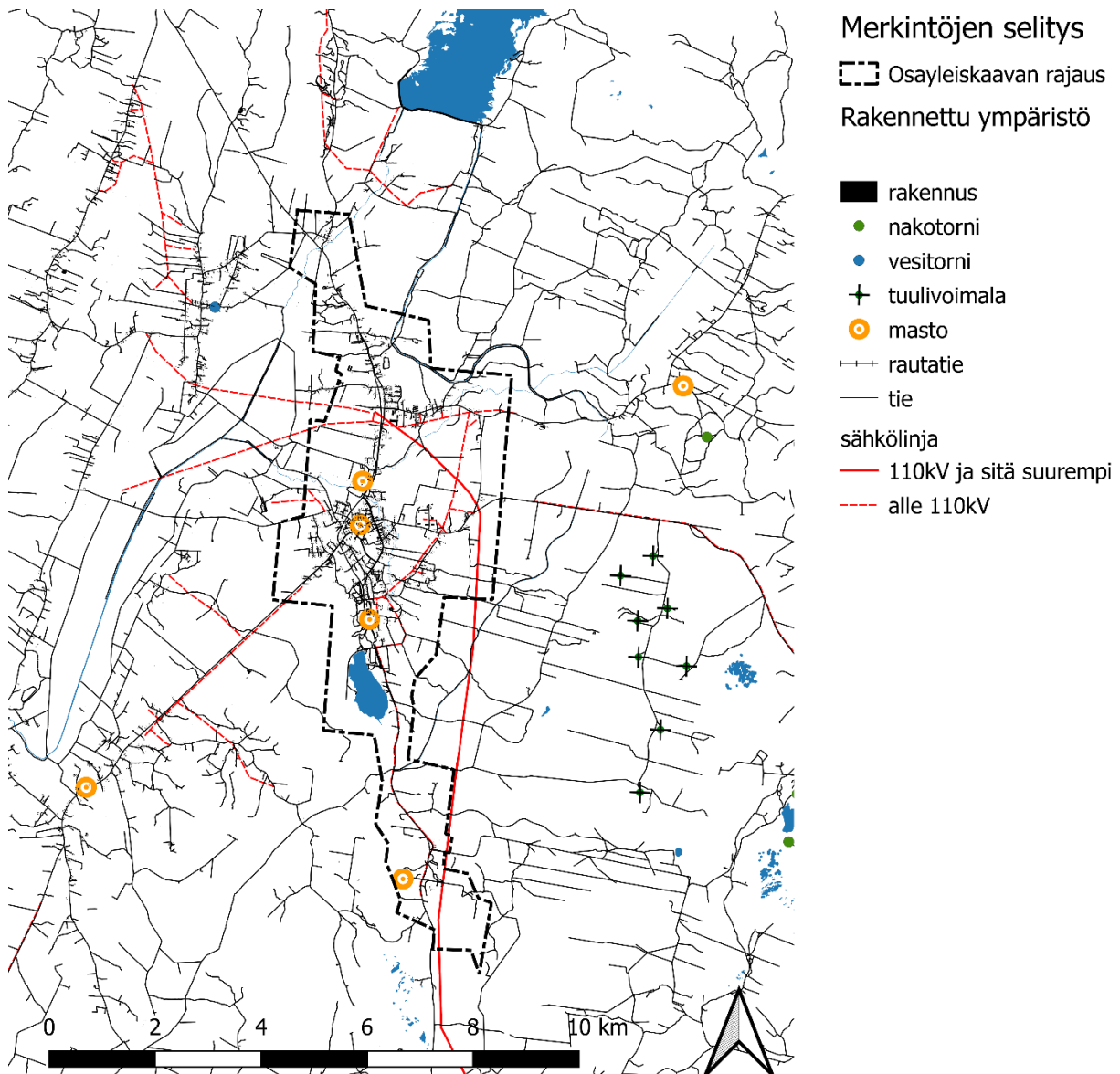
Kaava-alueen rakennetuin alue on Jurvan taajama kaava-alueen keskiosissa ja sen pohjoispuolella parin kilometrin päässä sijaitseva Koskimäen kylämäinen asuinalue. Yksi merkittävimmistä teistä kaava-alueella on pohjois-eteläsuuntainen tie 685 (Peltoharjuntie/Kauhajoentie), joka kulkee kaava-alueen läpi ja ohittaa Jurvan taajaman sen länsipuolella. Koskimäeltä länteen kulkee tie kohti Tainuunmäkeä Koskenkorvaan, ja Jurvan taajamasta kulkee tie länteen kohti Kurikan keskustaa. Taajamasta lounasta kohti kulkee metsän läpi hyvin suoraa linjaa tie kohti Tupenkylää, Kestin ja Järvenpään kyliä. Asutus on keskittynyt Jurvan taajamaan, Koskimäelle sekä teiden varsille. Kaava-alueen eteläosissa metsäisellä alueella säläisjärven rannalla on leirintäalueen lisäksi muutama lomarakennus järven itärannalla Kauhajoentien varrella. Muuten kaava-alueen eteläosassa olevat rakennukset ovat virkistystoiminnan rakennuksia lukuun ottamatta yhtä pihapiiriä aivan kaava-alueen eteläreunalla raviradan eteläpuolella.

Taajaman ympäristössä sijaitsee kolme mastoa ja kaava-alueen eteläosassa yksi. Kaava-alueen ulkopuolella luoteessa Niemenkylässä sijaitsee pieni vesitorni ja lännessä Tainuunmäen lähellä metsässä näkötorni. Taajamasta lähteen sijaitsee metsässä Tervasnevan alueella kahdeksan tuulivoimalaa noin viiden kilometrin päässä, ja ne näkyvät paikoin taajassa avoimemmilta paikoilta sekä taajamaa ympäröiviltä teiltä. Kaava-alueella kulkee yksi suurempi voimajohto ilmajohtona Koskimäeltä Jurvan taajaman koillispuoleisten peltojen läpi kääntyen kohti etelää. Voimalinja ylittää moottoriturheilun alueen kaava-alueen eteläosassa. Pienempiä sähkölinjoja kulkee Koskimäen eteläpuolella ja luoteeseen kohti Niemenkylää sekä Jurvan taajaman koillis- ja kaakkoispuolella jatkuen etelään myötäillen Kauhajoentietä.

Jurvan ympäristössä myös osa vesistöistä on rakennettuja. Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee Kivi- ja Levalammen tekojärvi. Tekojärveen virtaa rakennettu Lintuluomankanava, joka mutkittlee kaava-alueen koillisosassa Koskimäen ja Tainuunmäen ympäristössä sekä kaava-alueen läpi Säläisjärven eteläpuolella hieman suurempana linjana. Tekojärveen virtaa lisäksi rakennettu kanava NÄRVIJOKI/Levajoki, joka kulkee kaava-alueen länsipuolella entisen Jurvanjärven alueen poikki. Myös säläisjärven muoto on muuttunut ihmisen kädenjäljen myötä ja järven ympäristössä on virkistystoiminnan myötä rakennuksia ja rakennelmia.

Maisemahäiriöitä ovat usein toimenpiteistä tai rakentamisesta johtuvia visuaalisia muutoksia maisemassa, jotka heikentävät maisemakuvan laatua. Jotkin maisemahäiriöt voivat lisäksi aiheuttaa suoraan tai välittävästi yleisesti negatiiviseksi koettua ääntä, tärinää, pölyä tai hajua. Maisemahäiriöt voivat olla korjattavissa, maisemoitavissa tai ne ovat väliaikaisia muutoksia. Osa maisemahäiriöistä voi olla lisäksi vakiintuneita elementtejä maisemassa, eikä niitä koeta välttämättä liioin haitallisina, kuten rakennuskanta, tiet, pienet paikalliset sähkönsiirtorakenteet ja junaradat. Maisemavauriot aiheuttavat suurempia ja pysyvämpiä muutoksia maisemaan. Kaava-alueen länsipuolelle vuonna 2023 rakentuneet Rasakankaan 8 tuulivoimalaa ovat uusi elementti maisemassa, jotka voi erottaa näkymässä erityisesti pelloilla mutta paikoin myös taajamasta.

9.5.2025

Kuva 29. Kaava-alueella ja sen ympäristössä oleva rakennettu ympäristö. (Maanmittauslaitos, 2023).

9.5.2025

Kuva 30. Tarkempi ote edellisestä kartasta rakennetusta ympäristöstä kaava-alueen keskiosissa Jurvan taajaman ja Koskimäen ympäristöstä. (Maanmittauslaitos, 2023).

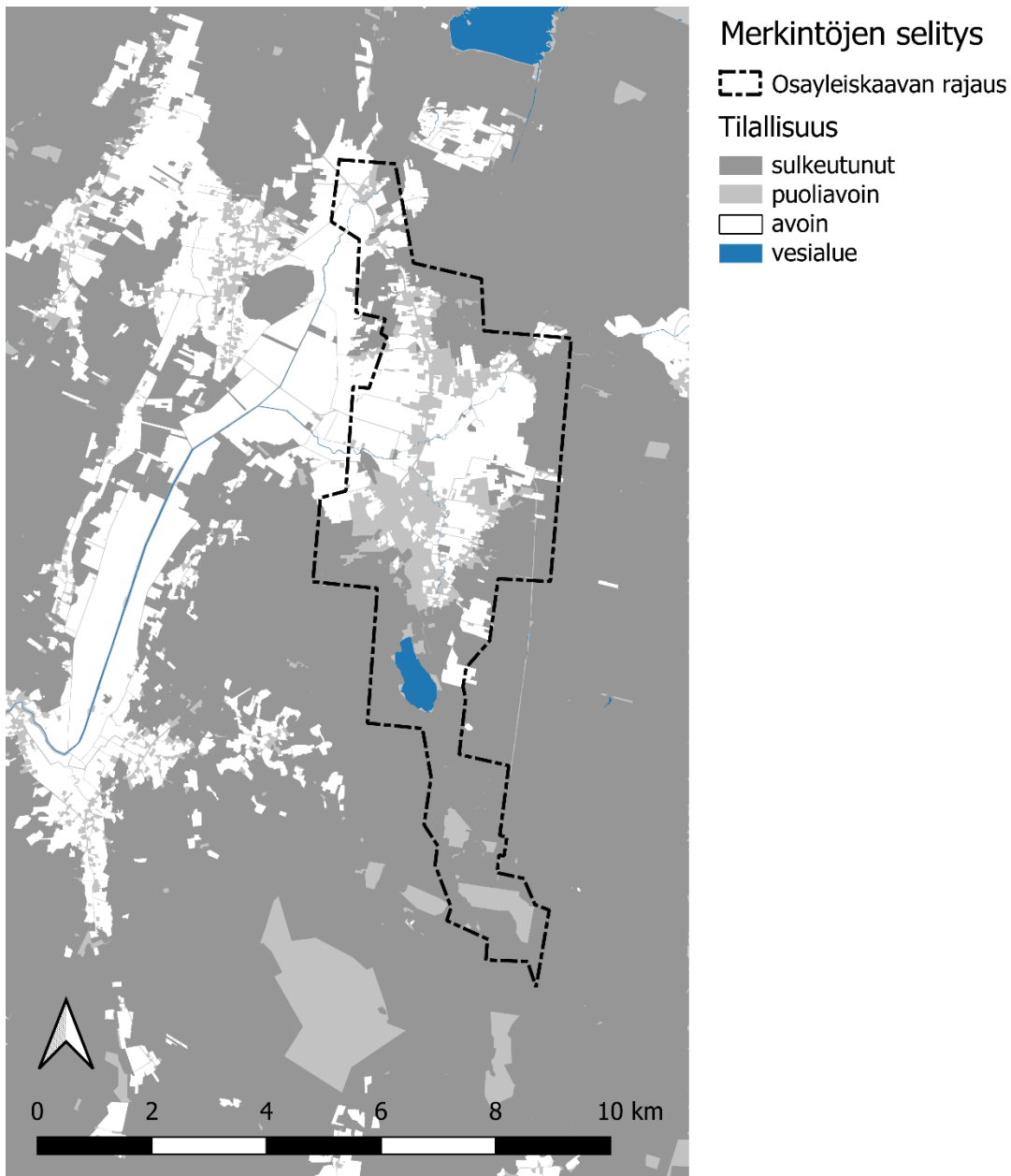
9.5.2025

3.6 Maiseman tilallisuus

Maiseman tilallisuuteen vaikuttavat sulkeutuneiden ja avointen alueiden koko ja muoto sekä niiden vuorottelu toisiinsa nähden. Avoimissakin ympäristöissä avoimen tilan koko ja muoto vaikuttaa siihen, tuntuuko tila todella avoimelta vai enemmänkin puoliavoimelta. Lisäksi katselupaikka ja katselukulma sekä korkeussuhteet vaikuttavat suuresti tilalliseen kokemukseen ja siihen, kuinka pitkälle ja laajalle näkymäalue kantaa. Tilallisuuden kokemiseen vaikuttavat lisäksi sääolosuhteet sekä vuorokauden- ja vuodenajat. Kasvillisuus vaikuttaa myös suuresti maiseman tilallisuuteen. Esimerkiksi laajat metsäalueet ovat usein sulkeutuneita ympäristöjä sekä peltoalueet avoimia ympäristöjä. Kun maisemaan lisätään vielä tiet, rakennukset ja rakennelmat, saadaan aikaan tilallisesti hyvin erilaisia paikkoja. Esimerkiksi kyläympäristöt ja omakotitaloalueet ovat usein puoliavoimia tiloja, jossa rakennuskanta ei ole kovin korkeaa ja tiivistä. Niissä näkymien toisella puolella saatetaan olla sulkeutunutta metsää, mutta toisella puolella pitkiä avoimia näkymiä peltojen yli. Taajamissa näkymät jäävät usein lyhyiksi rakennusten ja kasvillisuuden tiiviin sijoittumisen takia. Pisimpiä näkymiä muodostuu pitkillä suorilla tieosuuksilla ja laajoilla tasaisilla kentillä, mutta silloinkin liikenne ja liikenteen rakenteet tekevät näkymästä toisinaan levottoman niin, että todella kauas on vaikea keskittää katsetta.

Laajimmat avoimet ympäristöt muodostuvat kaava-alueella pelloista Kyläjoen ympäristössä Jurvan taajaman ja Koskimäen asuinalueen välissä sekä aivan kaava-alueen pohjoisosassa Levajoen ympäristössä. Sulkeutuneet alueet ovat erilaisia metsiä, joista lähes koko kaava-alueen eteläosa sekä itäiset reunat koostuvat. Puoliavoimia tiloja ovat Jurvan taajama, Koskimäen asuinalue sekä virkistysalueet kaava-alueen eteläosassa ja Säläisjärven ympäristössä. Jotkin talvella puoliavoimet ympäristöt voivat kesäaikaan puiden ollessa lehdessä olla hyvinkin sulkeutuneita. Toisinaan sulkeutuneilla metsäalueilla voi joistain pisteistä avonaisilla kallioilla tai mäkikumpareella sijaitsevalta asutukselta avautua pitkiäkin näkymiä, mikä voi saada aikaan avaran tilan tunteen. Sen sijaan myös sopivasti sijoittuneet pienehköt metsiköt ja pusikot saattavat estää näkymiä, jotka karttatarkastelun perusteella voisi olettaa olevan mahdollisia.

9.5.2025

Kuva 31. Maiseman tilallisuus kaava-alueella.

9.5.2025

4 Maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnon arvot

Maisemaa, kulttuuriympäristöä ja luontoa inventoidaan ja arvotetaan jatkuvasti erilaisia valtakunnallisina ja maakunnallisina selvityksinä sekä kaavojen ja suunnitelmien tueksi ja tausta-aineistoksi. Tähän selvitykseen on poimittu olemassa olevista raporteista ja tietokannoista selvitysalueen maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnon arvot.

4.1 Maisemamaakunnat

Ympäristöministeriön maisema-alueityöryhmä laati vuonna 1992 Suomen maisemamaakuntajaon. **Maisemamaakunnat** ilmentävät oman alueensa luontoympäristön ja kulttuurimaiseman tyypillisiä- ja erikoispiirteitä. Maisemamaakuntia on kymmenen ja ne on jaettu pienempiin seutuihin.

Selvitysalue sijaitsee Pohjanmaan maisemamaakunnassa, ja siellä tarkemmin Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien seudulla. Kurikan kaupungin länsiosat ovat lähellä Etelä-Pohjanmaan rannikkoseutua. On tyypillistä, että maisemamaakuntien ja eri seutujen rajoilla maisemassa voidaan tunnistaa useampien maisemaseutujen piirteitä.

Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien seutua on kuvailtu tasaisena viljavien savikkoisten jokivarsien lakeutena, jossa jokilaaksojen väliset selänteet elävöittävät maisemaa kumpareisuudellaan. Korkeampia kallio-kohoumia ovat Simpsiö, Pyhävuori ja Santavuori Etelä-Pohjanmaan keskiosissa. Joet tulvivat vuosittain. Asutus on tyypillisesti raittikyliä ja nauhamaisia jokivarsien kyliä, jotka ovat jokien töyräillä ja peltojen reunoilla tulvien ulottumattomissa. Loivilla kumpareilla sijaitsee tiiviimpiä kyliä. Järviä on vähän, ja niistä suurimpia ovat Lappajärvi ja Evijärvi. Järvien ympäristöissä on joitain järvikylä. Peltoviljely alueella on lähtenyt yleensä kytöviljelystä tai raivauksesta. Rakennusperinteisiin kuuluvat tyypillisesti kookkaat päärakennukset, joista monet levenevät hieman ylöspäin. Ne voivat olla kaksikerroksisia ”kaksfooninkisia” tai korkealla vintillä ja matalilla ”haukkaikkunoilla” varustettuja. Listoituksissa näkyy empirevaikutus, nurkat on usein koteloidut, ja kuisteja ei ole rakennettu ennen 1800-luvun jälkipuoliskoa. Väliaikaisia asumuksia viljelykautena on käytetty kytötupia ja jokisaunoja. Seudulla sijaitsee Suomen pohjoisimmat umpipihatalot. Tärkeä maisemaelementti peltoaukioilla on ladot, jotka ovat tosin ränsistymässä. (Ympäristöministeriö, 1992).

4.2 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat ympäristöministeriön inventoinnin tulos, jonka mukaiset maisema-alueet ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia maisema-alueita. Vuonna 2021 hyväksytyt maisema-alueet (VAMA 2021) ovat maaseutumme edustavimpia kulttuurimaisemia, joissa yhdistyvät monimuotoinen kulttuurivaikutteinen luonto, hoidetut viljelymaisemat sekä perinteinen rakennuskanta.

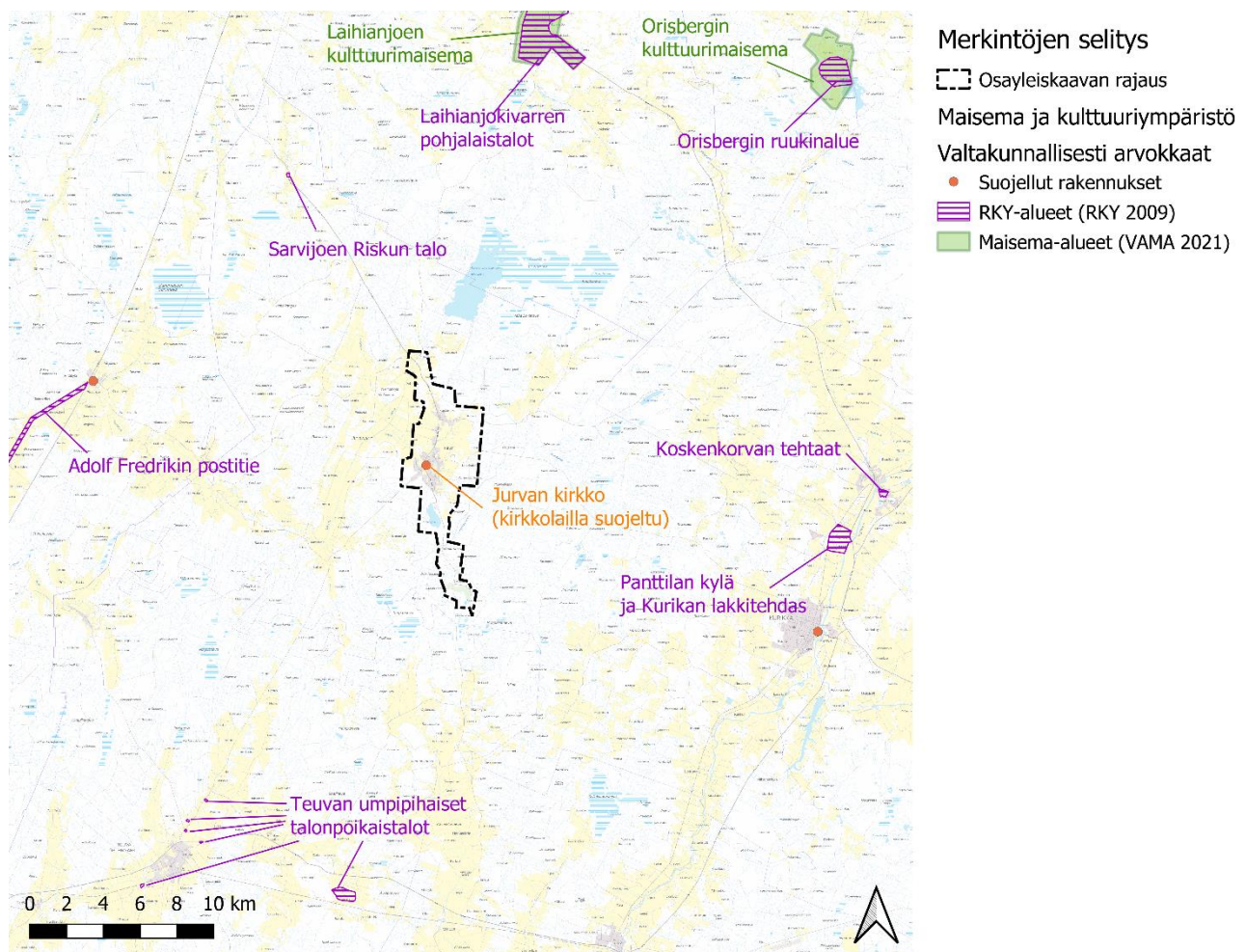
Selvitysalueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Kaava-alueella lähin VAMA-alue on Laihianjoen kulttuurimaisema noin 16 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen pohjoispuolella (Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, 2021).

9.5.2025

4.3 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) ovat Museoviraston laatima inventointi. RKY-alueet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun kulttuuriympäristön historiasta ja kehityksestä. Selvitysalueella ei sijaitse RKY-alueita. Kaava-aluetta lähin RKY-alue on Sarvijoen Riskun talo noin 11 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen luoteispuolella (Museovirasto, 2009).

Jurvan kirkko on kirkkolailla (Kirkkolaki 652/2023, 2023) suojeltu kohde. Arkeologisesta kulttuuriperinnöstä kaava-alueella on tehty erillinen selvitys, jossa on käsitelty muun muassa muinaismuistolailla suojellut kiinteät muinaisjäännökset (Museovirasto, 2010).

Kuva 32. Kaava-alueen ympäristössä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ja rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).

9.5.2025

4.4 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet edustavat kauniin luonnonmaiseman ja kulttuuriympäristön alueita maakuntatasolla, ja ne ovat usein maakuntien liittojen inventoimia ja määrittelemiä. Etelä-Pohjanmaalla on hyväksytty uusi Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 loppuvuodesta 2040 (Etelä-Pohjanmaan liitto, 2024), joka kumosi aikaisemman kokonaismaakuntakaavan vuodelta 2005 (Etelä-Pohjanmaa, 2005). Uudessa maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen osalta on huomioitu tuoreimmat periaatepäätökset eli RKY 2009-listaus ja VAMA 2021-listaus. Maakunnallisesti arvokkaiden maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueiden ja kohteiden osalta on tehty useita inventointeja.

Kaavan alueelle ulottuu yksi maakunnallisesti arvokas maisema-alue Jurvanjärven kulttuurimaisemat. Maisema-alue ulottuu kaava-alueelle kattaen suurimman osan taajama-alueesta ja sen lännen puoleiset pelto-alueet. Maisema-alue jatkuu kaava-alueen ulkopuolella lännessä entisen Jurvanjärven alueella. Maisema-alueen sijainti suhteessa kaava-alueeseen on esitetty seuraavalla kartalla (Kuva 33).

Jurvanjärven kulttuurimaisemat

”Viljelysmaaksi kuivatun Jurvanjärven maisemakuvaa leimaa alueen alkuperäinen maisemarakenne; järvi-kuiviota ympäröivät, tiiviisti rakentuneet kylät, joissa punamultaiset, näyttävät perinnerakennukset muodostavat näyttäviä kyläraitteja. Rakennuskanta on kerroksellista, arvokkaimmat kulttuuriympäristöt edustavat tyypillistä vaurasta pohjalaista rakentamisperinnettä. Jurvanjärven pellot muodostavat yhtenäisen, maisemaseudulle tyypillisen viljelylakeuden.” (Asunmaa, 2014).

4.5 Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Maakuntatasolla on määritelty myös **maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä**. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi maakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta Koskimäki ja Jurvan kirkonkylä sekä kolme pistemäistä kohdetta Jurvan vanha keskusta, Jurvan vanha veistokoulu sekä Ihanamäki ja Marttila. Alueiden ja kohteidensijainti kaava-alueella on esitetty seuraavalla kartalla (Kuva 33).

Jurvan kirkonkylä

”Jurvan kirkon ympäristössä vanhojen tielinjojen Kirkkokujan ja Kangastien varrella on säilynyt ehyt kokonaisuus vanhan kirkonkylän asutusta ja perinteistä rakennuskantaa. Alueella sijaitsee muun muassa Reinin koulun kaksikerroksinen 1920-luvun klassistishenkinen rakennus ja Kangastien varrella seurojentalo Toimelta vuodelta 1899.” (Niukko, 2017).

Koskimäki

9.5.2025

”Koskimäen kylä on sijainnut samoilla paikkeilla, vanhan raitin varrella satojen vuosien ajan. Useimmat alueen talojen kaksi- ja puolitoistakerroksisista päärakennuksista on 1800-luvulta.” (Niukko, 2017).

Alueelta on tunnistettu tärkeinä rakennuksina Mäki, Luhta, Viinämäki, Tuomikoski, Koski, Ylikoski, Koskieniemi, Talvikoski ja Palomäki.

Jurvan vanha keskusta

”Mäntyläntien varren raittiasutus on Jurvan vanhinta asuinaluetta, jossa sijaitsee Hiipakan, Mäntylän ja Peuran kantatalojen talouskeskukset sekä vanha maantiensilta. Alue on ollut asuttuna viimeistään 1600-luvulta. Hiippakaan talouskeskus saattaa edelleen sijaita vanhan kylätontin paikkeilla, nykyisen Jurvantien pohjoispuolella. Mäntyläntien nimellä kulkeva tielinjaus näkyy vuoden 1745 pitäjänkartassa suunnilleen nykyisin linjauksin. 1600-luvulta käytössä olleen Auneen hautausmaan paikka sijoittuu tien itäpuolelle, vanhan sillan läheisyyteen.”

Alueelta on tunnistettu tärkeinä rakennuksina ja rakenteina Mäntyläntien silta, Auneen hautausmaa ja talvihauta, Koivu-Mänty, Mänty II ja Reinikka (Ilmari). (Niukko, 2017).

Jurvan vanha veistokoulu

”Pohjanmaalaisen käsityötaidon opettamista varten tilattomalle väestölle perustettu Jurvan Veistokoulu laajeni Pohjanmaan Nikkarikeskukseksi ja 1900-luvun loppuvuosina ammattikorkeakouluksi. Ajallisesti kerroksiin kouluympäristöön kuuluu vuonna 1956 rakennetun koulurakennuksen lisäksi myös mm. asuntola 1970-luvulta sekä vuonna 2004 valmistunut, arkkitehtonisesti merkittävä koulurakennus Sella, jonka suunnitteli arkkitehtikilpailun voittanut arkkitehti Mauri Mäki-Marttunen.” (Niukko, 2017).

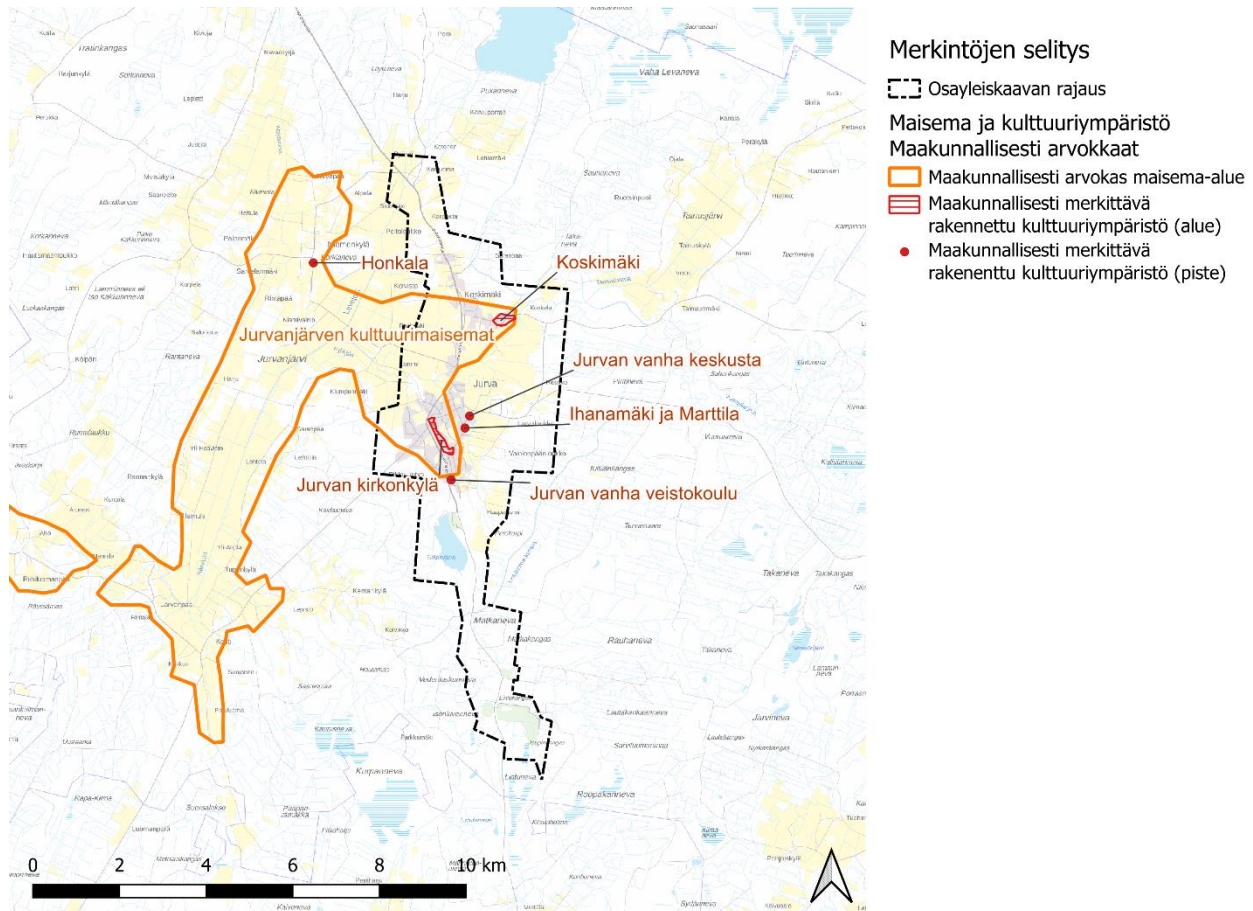
Maisemasta:

”Taajaman reuna-alue. Kotikoulunmäen vanha veistokoulu sijaitsee pohjois-eteläsuuntaisella, kuivan kangasmetsän harjanteella Jurvan keskustaajaman eteläosassa. Länsipuolella kulkevan seututie 685:n takana sijaitsee luterilainen hautausmaa. Itäpuolella Peuranluoman notkossa on Luomalan pientiloja ja -taloja.” (Saatsi Arkkitehdit Oy, 2021).

Ihanämäki ja Marttila

Kohdekuvausta ei saatavilla.

9.5.2025

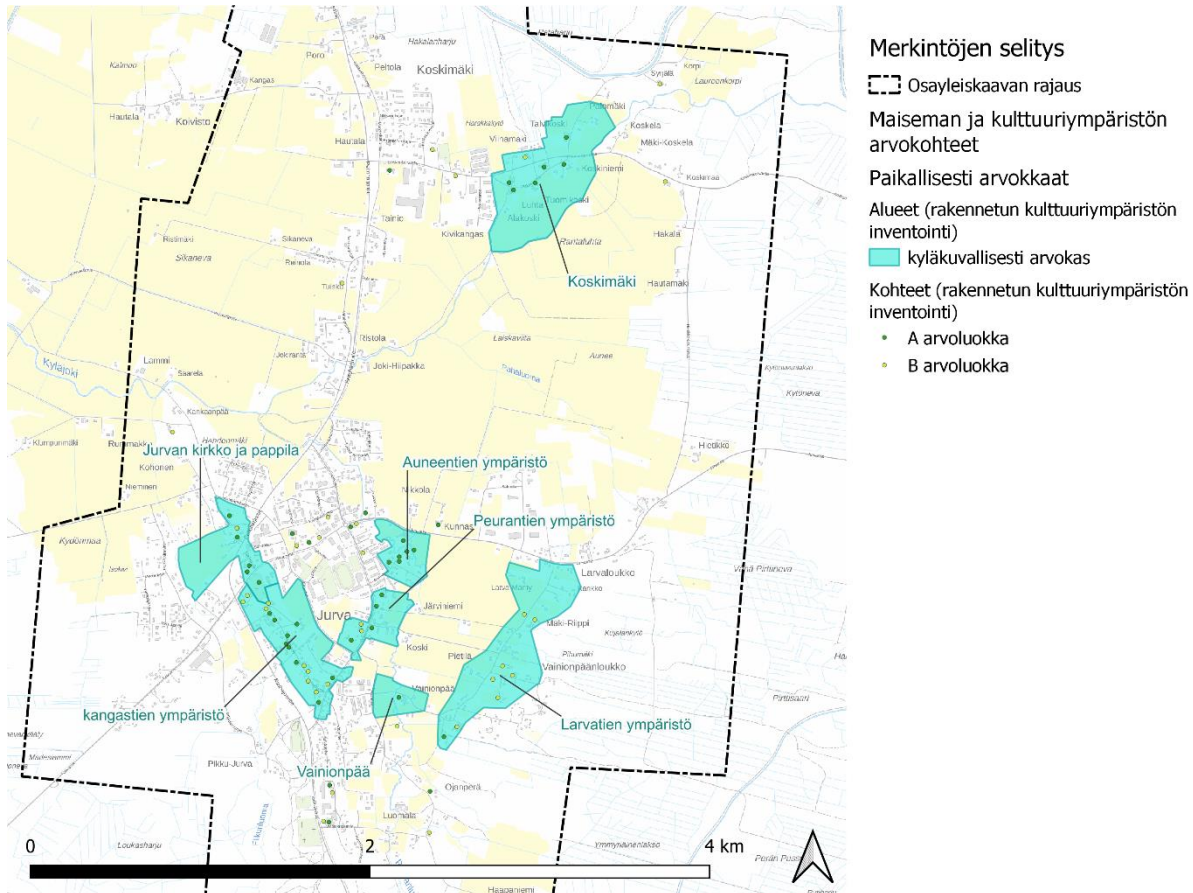

Kuva 33. Kaava-alueen ympäristössä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

4.6 Paikallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt

Paikallisesti arvokkaita maisemakokonaisuuksia ja kulttuuriympäristöjä inventoidaan muun muassa osana museoiden, maakuntien, kuntien ja kaavojen selvitystöinä. Lisäksi kaavoissa voidaan esittää esimerkiksi suojeltuja rakennuksia tai paikallisesti arvokkaita rakennuksia, jotka ovat merkittäviä myös maisemallisesti. Toisinaan valtakunnallisilta ja maakunnallisilta listauksilta pudonneita kohteita voidaan pitää paikallisesti arvokkaina. Lisäksi kuntien, matkailusivustojen sekä yhdistysten tai yksittäisten henkilöiden pitämällä verkkosivuilla voidaan nostaa joitain rakennuksia, kyliä ja alueita maisemallisesti tai ympäristöltään merkittäviksi kohteiksi. Niitä voi ajatella paikallisesti arvokkaina, mikäli ne eivät ole jo osa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvotettuja alueita ja kohteita. Jurvan osayleiskaavan alueelle on tehty erillinen rakennuksia koskeva selvitys, mutta tässä luvussa käydään läpi pääpiirteisesti selvitysalueelle sijoittuvia paikallisesti arvokkaita kohteita ja alueita, erityisesti, jos niillä on maisemallista arvoa esimerkiksi maamerkinä tai näkymän päätteenä.

9.5.2025

Kuva 34. Kaava-alueella Jurvan taajamassa sijaitsevat paikallisesti arvokkaiksi tunnistetut alueet ja rakennukset.

Rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin tuloksena kaava-alueelta on tunnistettu seitsemän paikallisesti arvokasta aluetta, joilla on merkitystä kyläkuvallisesti. Osa alueista on hieman yhteneviä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ehdotuksen maakunnallisesti arvokkaiden alue- ja kohdemerkintöjen suhteen. Paikallisesti arvokkaat aluemerkinnot ovat kuitenkin hieman laajempia ja tarkempia rajauksia, ja niissä on huomioitu rakennuskannan lisäksi myös perinteisen rakennuskannan suhde sitä ympäröivään maisemakuvaan, esimerkiksi näkymät rakennuksilta kohti avointa viljeltyä tilaa. Kyläkuvallisesti merkittäviä alueita ovat Koskimäki, Jurvan kirkko ja pappila, Kangastien ympäristö, Auneentien ympäristö, Peurantien ympäristö, Larvatie ympäristö ja Vainionpää. Arvoluokaltaan A ja B-luokan merkittävät rakennukset sijoittuvat suurimmilta osin näille alueille, ja koko kaava-alueelta niitä löytyy yhteensä useita kymmeniä. Kyläkuvallisesti arvokkaille alueille ja merkittävälle rakennuksille on esitetty suosituksia erillisessä rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä.

9.5.2025

4.7 Arvokkaat luonnonmaisemat ja perinnemaisemat

Luonnonmaisema on maisemaa, jossa ihmisen kädenjälki näkyy vähemmin tai ei lainkaan. Tällaisia kohteita ovat useat valtioiden ja yksittäisten omistajien luonnonsuojelualueet sekä monet Natura 2000-verkostoon kuuluvat suojelualueet. Joillakin luonnonsuojelualueilla on hieman rakennettuaakin ympäristöä, kuten virkistyskäyttöön tarkoitettuja näköala- ja lintutorneja, pitkospuita, laavuja ja kotia. Toisinaan myös täysikasvuista puuta kasvavat talousmetsät voivat paikoittain vaikuttaa hyvinkin luonnontilaisilta, vaikka todellisuudessa ne ovat ihmisen ylläpitämää ympäristöä. Perinnemaisemiin kuuluu maatalouden synnyttämät ainutlaatuiset lajistolliset kokonaisuudet perinnebiotoopeina sekä niiden ympäristöön liittyvät perinteisiä rakennustapoja ilmaiseva rakennuskanta.

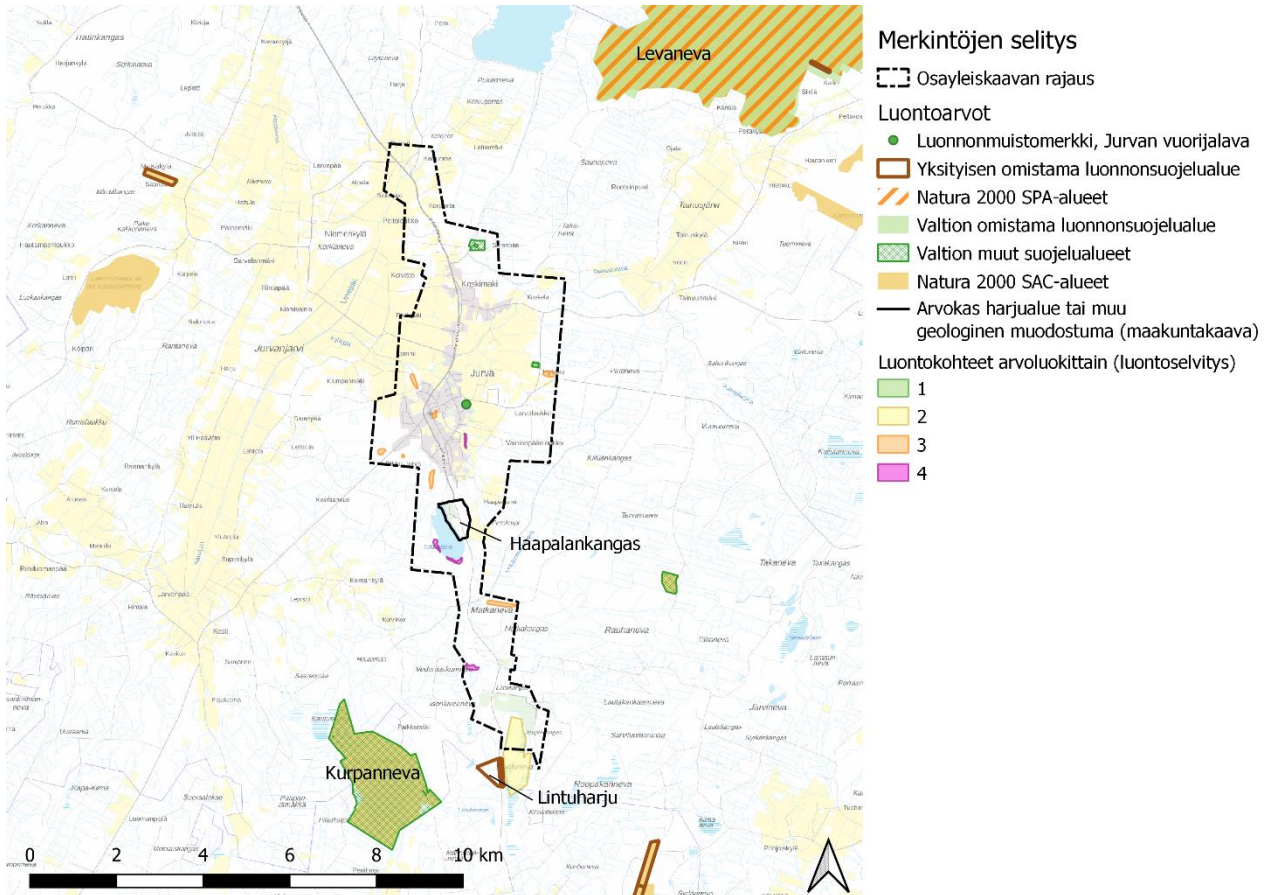
Kaava-alueen luontoa on kuvailtu tarkemmin luontoselvityksessä. Tässä yhteydessä on vain käyty läpi mahdollisia luonto- ja perinnemaisemakohteita kaava-alueelta, jotka voisivat olla merkittäviä maiseman kannalta. Kaava-alueella sijaitsee kaksi pienialaista valtion omistamaa muuta luonnonsuojelualueita. Kaava-alueen keskiosissa lähellä Auneen hautausmaata sijaitsee rauhoitettu puu, joka on luonnonmuistomerkki Jalavan vuorijalava. Kaava-alueen lähistöllä sijaitsee joitain pienehköjä Natura-alueita ja yksityisten omistamia luonnonsuojelualueita. Kaava-alueita lähimmät laajemmat avosualueet, joilla voi olla lähes luonnontilaisia maisemia ovat Kurpannevan Natura-alue kaava-alueen eteläpuolella sekä vielä laajempi Levanevan alue kaava-alueen pohjoispuolella. Levanevan poikki kulkee pitkospuut. Sen ympäristössä on myös laavuja, tulentekopaikkoja ja tupia. Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsee yksityinen luonnonsuojelualue Lintuharju.

Kaava-alueella ei sijaitse perinnemaisemiksi tunnistettuja alueita valtakunnallisella tai maakunnallisella tasolla. Tämän selvityksen yhteydessä ei löydetty muitakaan esimerkiksi kuntakohtaisia selvityksiä alueen perinnemaisemista. Suomen ympäristön (Vainio;Kekäläinen;Alanen;& Pykälä, 2001) julkaisussa Suomen perinnebiotoopit – Perinnemaisemaprojektin valtakunnallinen loppuraportti on todettu, että Etelä-Pohjanmaalla perinnebiotooppeja on niin vähän ja ne ovat heikossa kunnossa, että inventoinnin arviointikriteereistä tingittiin ja että alueen perinnebiotoopit ovat tyypillisesti peltoalueiden reunamilla olevia niittyjä, hakamaita ja sekalaidunkaistaleita. Perinnebiotooppeja on inventoitu aikaisemman raportin päivittämistä ja täydentämistä varten vuosina 2019–2023 (Suomen ympäristökeskus, 2022b).

Arvokkaita kallioalueita on inventoitu ja arvotettu niiden biologisten, geologisten ja maisemallisten arvojen mukaan eri arvoluokkiin (luokat 1–7, joista valtakunnallisesti arvokkaita 1–4). Vuosina 1992–2015 on julkaistu alueellisia raportteja arvokkaista kallioalueista, mutta vuonna 2023 uusi valtakunnallinen raportti korvasi aikaisemmat raportit (Suomen ympäristökeskus, 2022a). Aikaisempia tai uutta raporttia selvitysalueelta ei ole ollut saatavilla tämän maisemaselvityksen aikana kohdetietojen tarkistamista ja kohdekuvausten esittämistä varten. Haapalankangas on esitetty arvokkaana harjuna tai muuna geologisena muodostumana sekä voimassa olevassa kokonaismaakuntakaavassa että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ehdotuksessa. Se sijaitsee Säläisjärven koillisosassa harjualueen eteläosassa, jossa leirintäalue on. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan POSKI-selvityksessä 2021–2023 (Kärnä, 2023) mainitaan Haapalankangas yhtenä arvoluokan 2 kohteena, jotka sisältyvät valtakunnalliseen harjujen suojeluohjelmaan.

Luontoselvityksen yhteydessä kaava-alueelta on löydetty joitain pienialaisia eri arvoluokkiin kuuluvia luontokohteita. Luontokohteiden osalta suositukset on esitetty erillisessä luontoselvityksessä.

9.5.2025

Kuva 35. Luonnonsuojelualueet ja arvokkaat harjumuodostumat kaava-alueella ja sen lähiympäristössä. (Etelä-Pohjanmaa, 2005)

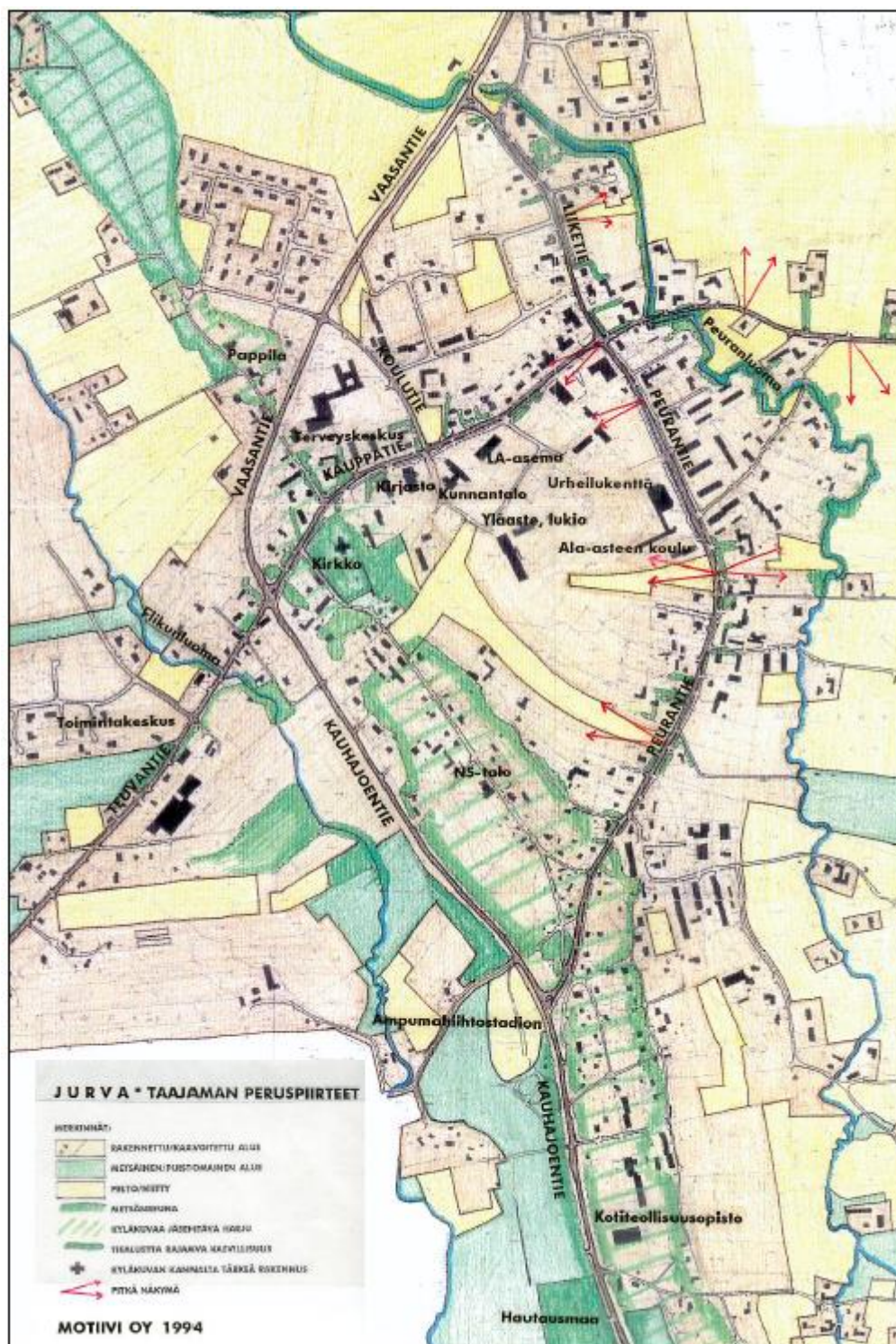
9.5.2025

5 Maisemakuva

Maisemakuva tai miljöötyypitys on eräänlainen maiseman analyysin tulos. Siinä yhdistyvät usein maiseman tilallisuuden ja rakenteen, arvokkaiden alueiden ja kohteiden, kasvillisuuden, rakennetun ympäristön ja muiden ominaisuuksien ryhmittely. Maisemakuvan hahmottamiseksi on käytetty apuna erilaista kartta- ja paikakatietoa aineistoa sekä maastokäyntejä. Maisemakuva on tulkintaa maisemasta, ja tyyppitystä voidaan tehdä monella eri tapaa. Maisemakuvan tyyppitys tai miljöötyypitys kuvastaa ympäristön yleisilmettä. Esimerkiksi metsissä tai muilla alueilla voi sijaita myös joitain yksittäisiä asuinrakennuksia. Samoin rivitalovaltaisella alueella tai julkisten- ja liikerakennusten alueella voi sijaita joitakin yksittäisiä rivi-, pari tai omakotitaloja. Monille erilaisille asuinalueille sijoittuu pienempiä metsiköitä ja pusikoita sekä pienialaisia peltoja. Tyyppitys voi olla hyvin suurpiirteistä tai hyvinkin tarkkaa. Esimerkiksi metsäalueita voisi tyyppitellä tarkemmin erilaisiin metsätyyppeihin, vesistöjä erilaisiin vesialueisiin ja viljelyalueita erilaisen tilallisen kokemuksen tai arvoluokan mukaan alatyyppeihin. Maaseutualueet voivat olla hyvinkin harvaan asuttuja tai niihin voi liittyä kyläkeskittymiä. On huomioitavaa, että samaa tyyppiä edustavat alueet voivat keskenään olla hyvinkin eriluonteisia. Esimerkiksi omakotitalovaltaiset alueet voivat olla vertaillessa erilaisia muun muassa tilallisen kokemuksen sekä rakennusten määrän, tiiveyden, iän ja ulkoasujen suhteen. Maisemakuvaa tarkasteltaessa voidaan huomioida myös merkittävimmät maamerkit ja huomiota herättävimmät maisemavauriot.

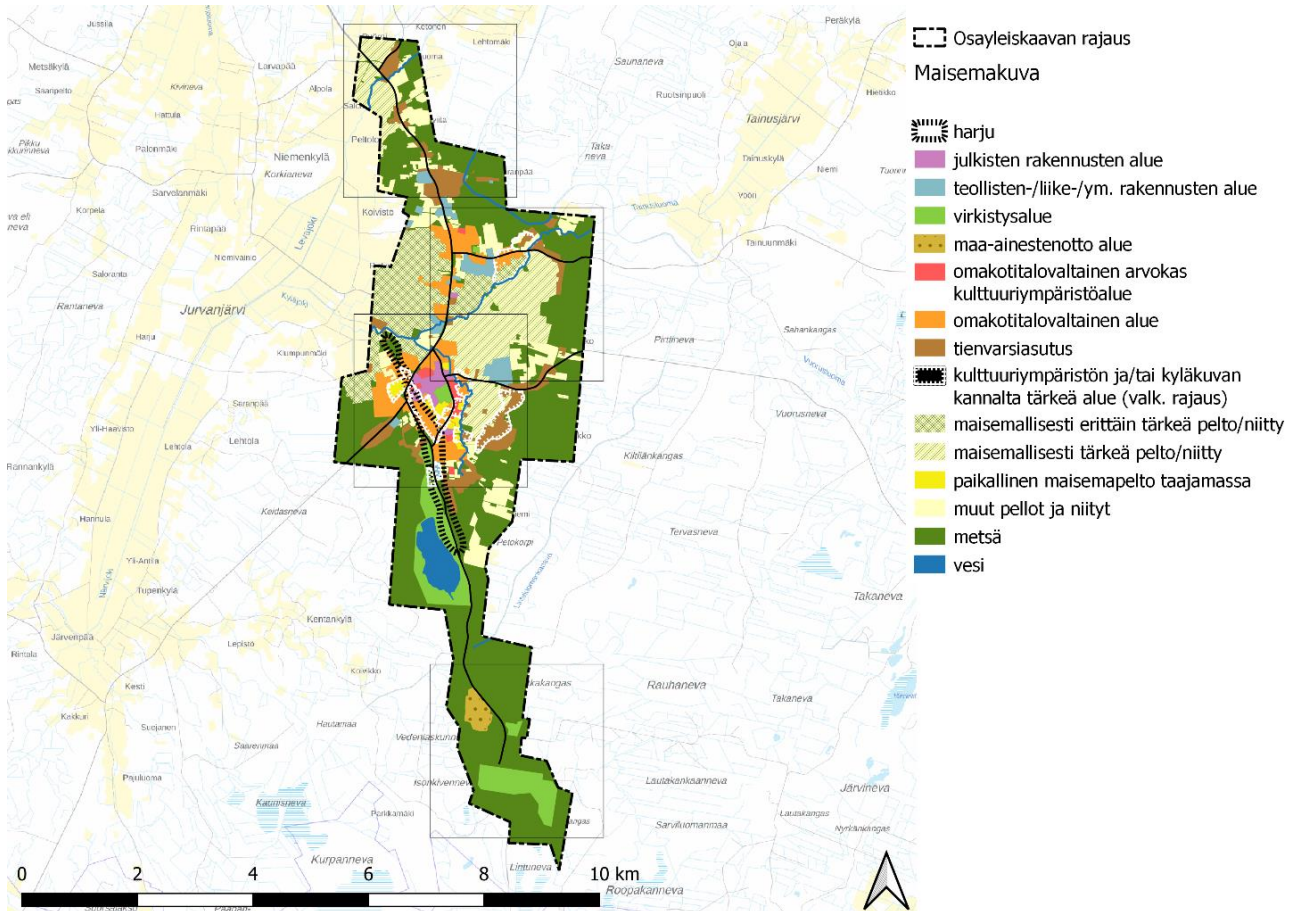
Jurvan taajama-alueelle on tehty keskustan asemakaavan muutoksen pohjalle vuonna 1994 peruspiirteiden tyyppittelyä Motiivi Oy:n toimesta. Kyseisessä tyyppittelyssä mittakaava on huomattavasti suurempi kuin tässä selvityksessä, ja kartalla näkyvät esimerkiksi rakennukset ja pienempiä paikallisteitä. Mittakaavaan sopii esitys muun muassa tietä rajaavasta kasvillisuudesta. Sen sijaan, vaikka mittakaava on suurempi, on tässä esityksessä rakennettuja alueita ja peltoja määritelty erilaisiin alaluokkiin. Pitkiä näkymiä on tunnistettu paikallisilta pienemmiltä peltoalueilta sekä tieympäristöstä. Harju on tunnistettu kyläkuvaan jäsentävänä elementtinä, ja se erottuu selkeinä metsänreunoina. Tärkeitä paikkoja ja rakennuksia on nimetty kartalle.

9.5.2025

Kuva 36. Jurvan taajaman peruspiirteiden tyypittely vuodelta 1994. (Motiivi Oy, 1994).

9.5.2025

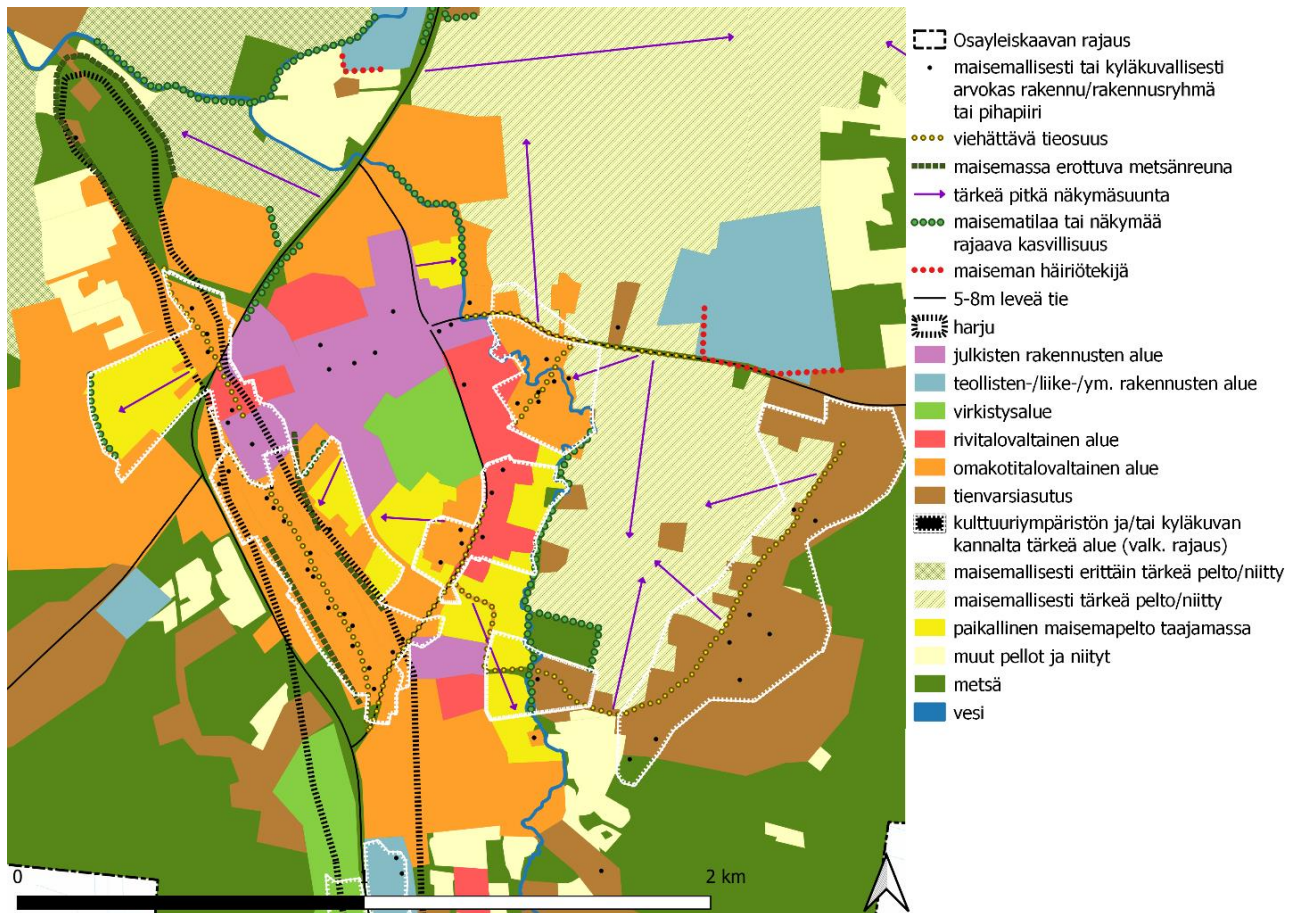

Kuva 37. Selvitysalueen maisemakuva.

Yleisesti kaava-alue ja sen ympäristö vastaavat maisemamaakuntajaossa esitettyä Etelä-Pohjanmaan viljely-lakeuksien seudun kuvausta, jonka mukaan alue on jokivarsien lakeutta, joiden väliset selänteet elävöittävät maisemaa, ja jossa asutus on nauhamaista raiteilla ja jokivarsilla tai kumpareilla esiintyviä tiiviimpiä kyliä. Jurvan taajama sijoittuu paikkaan, jossa joenuoma ja harjukumpare kohtaavat, ja jossa taajama-asutuksen ympäristössä maaseutuasutus on keskittynyt teiden varsille nauhamaisesti. Erityispiirteinä huomioitakoon, että Kyläoja ja muut vesiuomat kaava-alueella ja sen ympäristössä eivät kuitenkaan edusta suuria pohjalais-jokia, vaan Jurva on enemminkin osa maisemaseudulta löytyviä järvenrantakyläiä, vaikka järveä ei enää ole-kaan.

Selvitysalueen maisemakuva on jaettu tyypeittäin erilaisten yleisten rakennusten ja toimintojen alueisiin, asuinalueisiin ja erilaisiin peltoihin. Tyypittelyä on jäsennelty vielä tarkemmin näiden ryhmien sisällä eriluonteisiin alatyyppeihin. Tiiviimpi asutus keskittyy Jurvan keskustaajamaan ja Koskimäen kylämaiselle asuinalueelle. Eniten julkisia- ja liikerakennuksia sijaitsee taajamassa, mutta erilaisia tehdas-, varasto, ja liikekeskittymiä sijaitsee myös kauempana taajamasta. Taajamassa on sekä rivitalo- että omakotitalovaltaisia alueita ja lisäksi maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöillä sijaitsevaa asutusta. Tienvarsi-asutusta sijaitsee hieman kauempana taajamasta nauhamaisena teiden varsilla.

9.5.2025

Kuva 38. Tarkempi ote Jurvan keskustan maisemakuva-tyypittelystä.

Taajaman keskustassa Kauppatien ja Peurantien risteyksen ympäristössä on laajin yhtenäinen julkisten rakennusten ja palveluiden alue. Suurin osa taajaman rivitaloasutuksesta sijoittuu myös kyseisten teiden varrelle aivan keskustaan. Jurvan yhtenäiskoulun ja lukion itäpuolella on rakennettuja puistoja ja virkistystoiminnan aluetta, erityisesti erilaisia urheilukenttiä. Suurin osa asuin ympäristöistä on omakotivaltaista palvelukeskittymän ympärillä ja teiden varsilla. Koulutien ja Purolantien varrella on säilynyt pienialaisempia paikallisia maisemapeltoja, jotka jäsentelevät tiiviin taajaman tilallisuutta. Harju erottuu taajamassa paikoitellen lähinnä metsäisenä reunana. Kyläkuvallisesti tärkeillä alueilla tieosuudet ovat maisemakuvultaan viehättäviä, ja arvoalueilta sekä Jurvantieltä aukeaa näkymälinjoja kohti avoimia peltomaisemia. Auneen hautausmaa erottuu Jurvantieltä paikallisena maamerkinä. Jurvan kirkko on paikallinen maamerkki ja kirkkolaki (Kirkkolaki 652/2023, 2023) suojeltu rakennus, joka ei nykymaisemassa kuitenkaan näy enää niin kauas, kuin se on todennäköisesti aikaisemmin näkynyt.

9.5.2025

Kuva 39. Jurvan keskustaa.

Kuva 40. Urheilupuiston ympäristöä Jurvan taajamassa.

9.5.2025

Kuva 41. Koulutieltä harjun erottaa metsänreunana.

Kuva 42. Auneen hautausmaa erottuu Juvantieltä paikallisena maamerkinä maisemassa.

9.5.2025

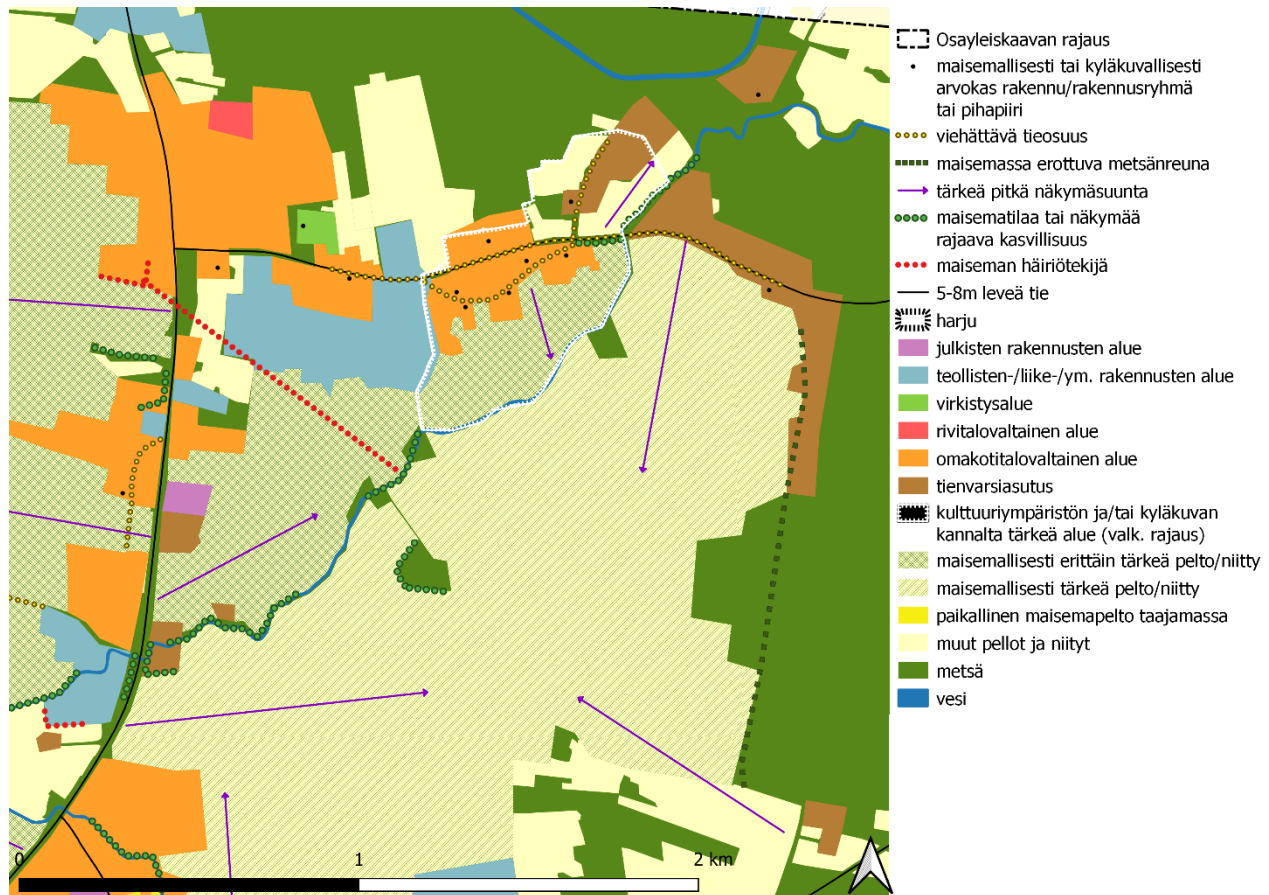

Kuva 43. Jurvan kirkko.

Kuva 44. Koulutieltä kirkon tornin huipun erottaa puu latvuston lomasta tarkkaan katsomalla. Enemmän huomiota herättävä elementti näkymässä on oikealla näkyvä masto.

9.5.2025

Kuva 45. Tarkempi ote Koskimäen maisemakuvatyypittelystä.

Koskimäellä vanha ja perinteinen rakennuskanta sijoittuu lähelle Tainusluomaa. Lähempänä Koskenkorvan-tien ja Peltoharjuntien risteystä on uudempaa omakotitalovaltaista asutusta sekä hieman laajempi liike- ja varastorakennusten alue. Peltoalueen yli kulkee suurempi voimajohtolinja. Paikoitellen Peltoharjuntieltä, Koskenkorvantieltä, Jurvantieltä ja Hietikontien eteläosasta aukeaa näkymiä kohti laajaa yhtenäistä avointa peltomaisemaa. Hietikontietä myötäilevä metsänreuna erottuu Peuralantieltä kaukaisena horisontin met-sänä. Tainusluoman kasvillisuus rajaa näkymiä.

9.5.2025

Kuva 46. Liike- ja varastorakennuksia Koskimäellä.

Kuva 47. Hietikko-Laurilantieltä näkyy hyvällä säällä kauas Koskimäelle asti.

9.5.2025

Kuva 48. Koskimäentieltä läheltä Koskiniemeä näkyy kauas etelään kohti katsoessa.

Erityisen merkittäviä pelloja ovat maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sijoittuvat laajat yhtenäiset peltoalueet Kyläjoen ja Tainusluoman pohjoispuolilla. Peltoharjuntieltä niille aukeaa pitkiä näkymiä paikallisesti pihapiirien välistä. Tärkeinä peltolina voidaan pitää myös yhtenäisiä ja laajoja viljelyalueita Tainusluoman eteläpuolella sekä Jurvantien ja Larvatien välissä. Taajamassa sijaitsee lisäksi pienialaisempia paikallisia maisemapelloja, joista monet ovat ainakin 1800-luvulta asti ollut viljely- tai niittykäytössä, ja ne pitävät maisematilaa vielä hieman avoimena taajaman keski- ja itäosissa. Esimerkiksi Koulutieltä peltujen takana metsäisen harjun erottaa maisemakuvassa peltujen takana, ja Purolantieltä tietä myötäilevien peltujen toista puolta reunustaa Peuranluoman kasvillisuus.

Maisemallisesti viehättäviä tieosuuksia löytyy rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueelta Kangastie sekä Koskiniemeltä. Myös Larvatie taajaman itäpuolella on miellyttävän vaihteleva tilallisesti, kun tiellä kulkiessa toista puolta reunustaa sulkeutunut metsä, tienvarrella on nauhamaista omakotiasutusta, ja paikoin pihapiirien lomasta aukeavat pitkät näkymät laajalle peltoalueelle. Pyörnissä kaava-alueen pohjoisosassa peltomaisema aukeaa pidemmällä matkaa kohti entistä Jurvanjärven aluetta. Kyläjoen pohjoispuolella Koivusillantiellä keskellä laajoja yhtenäisiä peltoalueita näkymä kantaa kauas joka suuntaan katsoessa. Sieltä käsin myös Hahdonmäen metsänreuna on hyvin havaittavissa.

Sekä Peltoharjuntieltä että paikoin taajamassa avoimemmilla tieosuuksilla ja esimerkiksi pysäköintialueilta idässä sijaitsevat Rasakankaan kahdeksaan tuulivoimalaa on mahdollista havaita maisemassa. Myös joitakin suurempia varastointialueita voidaan pitää epämiellyttävänä maisemakuvan kannalta tärkeiden peltoalueiden ja miellyttävien tieosuuksien ympäristössä.

9.5.2025

Kuva 49. Peuraluomantieltä avautuu paikoin vain kapeita pitkiä näkymiä kohti entistä Jurvanjärven aluetta.

Kuva 50. Koivusillantieltä aukeavat laajat peltonäkymät. Tien päässä erottuu Hahdonmäki.

9.5.2025

Kuva 51. Rasakankaan tuulivoimalat voi havaita Peltoharjuntieltä itään katsoessa.

Kuva 52. Säläisjärven metsäistä rantaa leirintäalueen ympäristössä.

Laajimmat rakennetut virkistysalueet sijaitsevat Jurvan keskustassa, Säläisjärven ympäristössä sekä kaava-alueen eteläosassa. Säläisjärven rannan muutamaa loma-asutusta ei ole eroteltu omaksi tyyppikseen, vaan niiden voidaan laskea olevan osa virkistysympäristöä.

9.5.2025

6 Yhteenveto ja suositukset

Tässä maisemaselvityksessä on tutustuttu ja analysoitu Jurvan osayleiskaava-alueen maiseman vaihteita, maisemarakennetta, maiseman arvoalueita ja maisemakuvaa sekä esitetty kaava-alueen maiseman ominais- ja erityispiirteet. Selvitysalue koostui voimassa olevan kaavan (1986) alueesta sekä eteläisestä Botniaring laajennusosasta.

Maiseman perusrakenne kaava-alueella ja sen ympäristössä on säilynyt samankaltaisena jo ainakin muutamia vuosisatoja lukuun ottamatta Jurvanjärven kuivatusta. Entisen Jurvanjärven alavat tasangot edustavat laaksoa, joka jatkuu itään työntyen mäkisempien ja metsäisten alueiden väliin. Kaava-alueen eteläosat ja alueen ulkopuolella kaakossa nousevat selänteelle, joka on pääosin osittain soista sekametsää. Merkittävässä roolissa maiseman solmukohtana ja varhaisimman asutuksen sekä kulkuyhteyksien kehittymiselle on ollut luode-kaakkoisuuntainen harju kaava-alueen keskiosissa, johon Jurvan taajama nykypäivänäkin sijoittuu.

Maisemanrakenteen sijaan maisemakuva kaava-alueella ja sen ympäristössä on muuttunut enemmän erityisesti maankäytön ja tilallisuuden osalta. Jurvanjärven itärannoille Kyläjoen ympärille on kehittynyt viljelyksiä ja laidunmaata sekä varhaisinta asutusta jo 1500-luvulla. Seuraavien vuosisatojen aikana viljelyalueet ja niityt ovat laajentuneet kauemmaksi joenuomista sekä lähemmäs asutusta. Myöhemmin peltoja on raivattu vielä lisää erityisesti tärkeiden kulkuyhteyksien varrelle. Pitkään laaksomaisema on ollut maisemakuvaltaan erittäin laaja peltojen ja niittyjen avotila, mutta viimeisten muutamien vuosikymmenten aikana lisääntynyt rakennuskanta ja kasvillisuus ovat hävittäneet suuren osan pelloista taajama-alueella sekä sulkenut monia näkymiä.

Kaava-alueella ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, mutta Jurvan kirkko on kirkkolaila suojeltu. Kaava-alueella sijaitsee vielä voimassa olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan (2005) mukaisia maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta maakunnallisesti merkittäviä alueita. Maakuntakaavaa uudistetaan, ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 (2023) varten on tehty useita maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja. Inventointien perusteella maakuntakaavaan on ehdotettu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kaava-alueelle ulottuu hieman maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta Jurvanjärven kulttuurimaisemat. Lisäksi kaava-alueelle sijoittuu kaavaehdotuksen mukaan kaksi maakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta Koskimäki ja Jurvan Kirkonkylä sekä kolme maakunnallisesti merkittävää rakennettua kohdetta. Paikallisesti kyläkuvallisesti arvokkaita alueita sekä rakennettuja kohteita on käsitelty erillisessä rakennusinventointiselvityksessä, ja kaava-alueen luontoarvoja on käsitelty erillisessä luontoselvityksessä. Myös kaava-alueen arkeologiset kohteet on esitetty erillisessä selvityksessä.

Yleisesti kaava-alue ja sen ympäristö vastaavat Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien maisemaseudun kuvausta, jonka mukaan selänteiden väliin jää jokivarsien lakeusalueita, ja asutus on nauhamaista raiteilla tai kylinä kumpareilla. Erityispiirteinä vesiuomat kaava-alueella ja sen ympäristössä eivät kuitenkaan edusta suuria pohjalaisjokia, vaan Jurva on enemmänkin maisemaseudulle harvinaisempi järvenrantakylä, vaikka Jurvanjärveä ei enää olekaan.

Tiiviimpi asutus keskittyy Jurvan keskustaajamaan ja Koskimäen kylämaiselle asuinalueelle, joissa sijaitsee myös eniten julkisia- ja liikerakennuksia. Erilaisia tehdas-, varasto, ja liikekeskittymiä sijaitsee myös kauempana taajamasta. Taajamassa on sekä rivitalo- että omakotitalovaltaisia alueita ja lisäksi arvokkaita

9.5.2025

kulttuuriympäristöjä. Tienvarsiasutusta sijaitsee hieman kauempana taajamasta nauhamaisena teiden varilla. Laajimmat rakennetut virkistysalueet sijaitsevat Jurvan keskustassa, Säläisjärven ympäristössä sekä kaava-alueen eteläosassa.

6.1 Suositukset

Maankäytön muutoksista aiheutuvat vaikutukset kohdistuvat maisemarakenteeseen, maiseman tilallisuuteen ja/tai maisemakuvaan. Selvitysalueella herkimpiä alueita maisemassa tapahtuville muutoksille ovat laajat yhtenäiset viljelyalueet, joissa muutokset näkyvät selvästi avoimessa ympäristössä. Rakentaminen myös pirstoo maisemallisesti tärkeitä viljelyalueita.

Nykyisen maisemakuvan säilyttämisen kannalta on tärkeää, että maisemallisesti tärkeät ja erittäin tärkeät peltoalueet pidettäisi rakentamattomina. Maisemakuva on tilallisesti sulkeutuneempi rakennuskannan ja kasvillisuuden lisääntyttyä verrattuna vielä noin puoli vuosisataa sitten vallinneeseen maisemakuvaan. Pitkät ja laajat näkymät pelloille avautuvat enää paikoitellen, eikä näkymiä tulisi peittää enempää.

Alueilla, joilla kulttuuriympäristön kannalta maakunnallisesti tai paikallisesti tärkeitä alueilta, yksittäisiltä rakennuksilta tai maisemallisesti viehättäviltä tieosuuksilta aukeaa näkymiä tärkeille, erittäin tärkeille, tai taajamiin sijoittuville paikallisille maisemapelloille tulisi myös pitää uuden rakentamisen ulkopuolella. Osa rakennuksista ja pihapiireistä erityisesti avointen peltujen laitamilla ovat myös maisemassa paikallisesti erottuvia tärkeitä kohteita niin, että näkymät myös niitä kohti tulisi säilyttää.

Kyläkuvallisten ilmeen säilyttäminen maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävillä alueilla on olennaista perinteisten rakennuskannan suhde niitä ympäröiviin pihapiireihin, niittyihin ja peltoihin, joka olisi hyvä säilyttää. Kyseisille alueille on lisäksi annettu muita suosituksia erillisessä rakennusinventoinnin selvityksessä, mitkä tulee myös huomioida.

Harju erottuu nykymaisemakuvassa enää lähinnä metsän ansiosta, minkä vuoksi olisi tärkeää metsän säilyttäminen harjulla erityisesti Kangastien reunoilla sekä Hahdonmäellä.

Nykyisten avointen näkymien säilyttämiseksi tai jopa aikaisempien avointen näkymien palauttamiseksi olisi hyvä tehdä suunnitelma maisemanhoidollisista toimenpiteistä.

9.5.2025

7 Lähdeluettelo

- Asunmaa, R. (2014). *Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet: Ehdotukset Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi OSA 2, Päivitys- ja täydennysinventointi 2014*. Etelä-Pohjanmaan liitto.
- Etelä-Pohjanmaa. (2005). Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava. Etelä-Pohjanmaan liitto. Noudettu osoitteesta <https://epliitto.fi/aluesuunnittelu-ja-liikenne/maakuntakaavat/kokonaismaakuntakaava/>
- Etelä-Pohjanmaan liitto. (2024). Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050. Etelä-Pohjanmaan liitto. Noudettu osoitteesta <https://epliitto.fi/aluesuunnittelu-ja-liikenne/etela-pohjanmaan-maakuntakaava-2050/>
- Geologian tutkimuskeskus. (2023). Avoin paikkatietoaineisto: Kallioperä.
- Geologian tutkimuskeskus. (2023). Avoin paikkatietopalvelu: Maaperä.
- Ilmatieteenlaitos. (2024). *Suomen tuuliatlas*. Noudettu osoitteesta <http://tuuliatlas.fmi.fi/fi/#>
- Jaakkola, R. (2015). Rintakylissä ja Larvamailla: Kurikan kulttuuriympäristöohjelma. Kurikan kaupunki.
- Kalmberg, G. A. (1856). Kalmbergin kartasto Jurva, Teuva, Petolahti, Maalahti, Pirttikylä, Isokyrö, Laihia. Noudettu osoitteesta <https://www.doria.fi/handle/10024/117498>
- Kirkkolaki 652/2023. (2023). Annettu helsingissä 1.7.2023. Noudettu osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2023/20230652>
- Kurikka.fi. (2023). *Ympäristömelun tarkastelu, Lintuharjun ampumarata, Jurva*. Noudettu osoitteesta <https://kurikka.fi/wp-content/uploads/2023/10/Liite-5.-Ymparistomelun-tarkastelu-Lintuharjun-ampumarata-Jurva..pdf>
- Kärnä, O.-M. (2023). *Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan POSKI-selvitys 2021-2023*. Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto. Noudettu osoitteesta <https://www.obotnia.fi/assets/Sidor/1/206/POSKI-PO-ja-EPO-valiraportti-tammikuu-2023.pdf>
- Maanmittaushallitus. (1845). Ia.* Pitäjänkartasto 1244 karttalehdet 01, 03, 04 ja 06 Ia.* -/-. Jurva. *Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma)*. Kansallisarkisto.
- Maanmittaushallitus. (1913). Suomen taloudellinen kartta 1:100000 (Kihlakunnankartta) Finlands ekonomiska karta 1:100000 (häradskarta). Lehti = Blad 7:3, Laihia. Noudettu osoitteesta <https://digi.kansalliskirjasto.fi/teos/binding/2107940?page=1>
- Maanmittaushallitus. (1923). Suomen taloudellinen kartta 1:100000: Finlands ekonomiska karta 1:100000. Lehti = Blad /;3, Laihia. Maanmittaushallitus. Noudettu osoitteesta <https://digi.kansalliskirjasto.fi/teos/binding/2107889?page=1>
- Maanmittaushallitus. (1954). Suomen taloudellinen kartta 1:100000 Finalnds ekonomiska karta 1:100000. Lehti /:3, Laihia. Maanmittaushallitus. Noudettu osoitteesta

9.5.2025

<https://timomeriluoto.kapsi.fi/KARTAT/Taloudelliset%20kartat/Taloudellinen%20kartta%201:100.000%20Laihia%201952.jpg>

Maanmittaushallitus. (1970). Peruskartta = Grundkarta. 1244 karttalehdet 01 ja 04. Jurva. Maanmittaushallitus.

Maanmittaushallitus. (1984). Peruskartta 1:20000: 243 06, Norinkylä. Maanmittaushallitus.

Maanmittaushallitus. (1988). Peruskartta = Grundkarta. 1244 karttalehdet 01 ja 04. Jurva. Maanmittaushallitus.

Maanmittauslaitos. (1998). Peruskartta = Grundkarta. 1243 06, Norinkylä. Maanmittauslaitos.

Maanmittauslaitos. (2023). Avoin paikkatieto: maastotietokanta.

Maanmittauslaitos. (2023a). Ilmakuva.

Maanmittauslaitos. (2023b). Maastokartta.

Moottori.fi. (2022). *Botniaring - Kurikan moottoriurheilumekka*. Noudettu osoitteesta <https://moottori.fi/ajoneuvot/jutut/botniaring-kurikan-moottoriurheilumekka/>

Motiivi Oy. (1994). *Jurva, taajaman peruspiirteet*.

Museovirasto. (2008). Jurvan kirkko. Museovirasto. Noudettu osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/rapea/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=200790

Museovirasto. (2009). *Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY*. Noudettu osoitteesta http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx

Museovirasto. (2010). Muinaisjäännösrekisteri.

Mäki-Kamppi, M. (2003). *Jurvan rakennuskantainventointi kesä 2003*. Seinäjoki: Arkkitehti- ja insinööritoimisto Motiivi Oy.

Niukko, K. (2017). *Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi 2016-2017*. Etelä-Pohjanmaan liitto.

Paikkatietoikkuna. (2024). *Historialliset ilmakuvat*.

Poutavaara, M. (1960a). *(Maisema vanhan meijerin tuntumasta Jurvanjärvelle päin)*. Museovirasto, kansantieteen kuvakokoelma. Noudettu osoitteesta <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.C57CBDEAE411BF4E510BE57625E3C209?sid=3814508282>

Poutavaara, M. (1960b). *(Viistoilmakuva Jurvan kirkonkylän yltä)*. Museovirasto, kansantieteen kuvakokoelma. Noudettu osoitteesta <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.2FB37406CEEE5FFD30EE5606D2B12E6?sid=3814508282>

9.5.2025

Rönholm, F. (1745). Pitäjänkartta Jurva. Vaasan lääni. Noudettu osoitteesta
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/23949>

Saatsi Arkkitehdit Oy. (2021). *Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön arvotus ja Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi sekä arvotus ja kohdekortit sekä täydennysinventoinnin kohdekortit (2019-2020)*.

Strang, J. (2013). *Jan Strangin karttatieto (neljäs laitos)*. Noudettu osoitteesta
<https://www.strang.fi/karttatieto/>

Suomen ympäristökeskus. (2018). Avoin paikkatietoaineisto: Corine Land Cover 2018, 20m (Maanpeite).

Suomen ympäristökeskus. (2022a). *Geologisten muodostumien inventoinnit*. Noudettu osoitteesta ympäristö.fi: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/geologinen-monimuotoisuus/geologisten-muodostumien-valtakunnalliset-inventoinnit>

Suomen ympäristökeskus. (2022b). Valtakunnallinen perinnebiotooppien päivitysinventointi 2019-2023. Noudettu osoitteesta https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Valtakunnallinen_perinnebiotooppien_inventointi

Uhmin, P. (1707). Maakirjakartta. KA e35: 26. Vaasan lääni. Noudettu osoitteesta
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/16507>

Vainio, M.;Kekäläinen, H.;Alanen, A.;& Pykälä, J. (2001). *Suomen perinnebiotoopit: Perinnemaisemaprojektin valtakunnallinen loppuraportti*. Suomen ympäristökeskus.

Ympäristöministeriö. (1992). *Maisema-alue työryhmän mietintö I: Maisemanhoito*.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. (2021). *Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021: Etelä-Pohjanmaa*.